

**Қарақалпақстан
Республикасы
Министрлер
Кеңеси**

**Өзбекистан
Саўда-санаат палатасы
Қарақалпақстан
Республикасы
басқармасы**

**Өзбекистан кәсіплик
аўқамлары Федерациясының
Қарақалпақстан кәсіплик
аўқамлары шөлкемлери
бирлеспеси кеңеси**

**ҚОСПА ҚАРАРЫ
НӨКИС ҚАЛАСЫ**

№ _____

№ _____

№ _____

2017-ж. «__» _____

2017-ж. «__» _____

2017-ж. «__» _____

Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси, Өзбекистан Республикасы Саўда-санаат палатасының Қарақалпақстан Республикасы басқармасы хәм Өзбекистан кәсіплик аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан кәсіплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси кеңеси арасындағы 2014-2016-жыллар ушын дүзилген мийнет, социаллық-экономикалық мәселелер бойынша Аймақлық (территориялық) Келисимнің 2016-жылғы орынланыў жуўмақлары хәм 2017-2019-жыллар ушын Аймақлық (территориялық) Келисимди қабыл етиў ҳаққында

2016-жылы Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси, Өзбекистан Республикасы Саўда-санаат палатасының Қарақалпақстан Республикасы басқармасы хәм Өзбекистан кәсіплик аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан кәсіплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси кеңеси арасындағы 2014-2016-жыллар ушын дүзилген мийнет хәм социаллық-экономикалық мәселелер бойынша Аймақлық (территориялық) Келисимнің орынланыўын тәмийинлеў бойынша Өзбекистан Республикасы Президенти қарарлары, Пәрманлары хәм Хүкимети қарарлары тийкарында барлық тараўларда экономикалық реформалар избе-излик пенен әмелге асырылған. Мәмлекетлик бағдарламалардың орынланыўына, мәмлекетлик емес сектордың раўажланыўына, халықты социаллық жақтан қорғаўға, қала хәм елатлы пунктлерди абаданластырыўға үлкен итибар қаратылған.

Қарақалпақстан Республикасы хүкимети, министрликлер, басқармалар хәм орынлардағы атқарыў ҳәкимиятлары тәрәпинен экономиканы раўажландырыўдың жоқары хәм турақлы пәтлерин сақлап қалыўды, макроэкономикалық турақлылықты еле де беккемлеўди, сондай-ақ экономиканы избе-из реформалаў, жаңа, жоқары технологиялы ислеп шығарыўды жедел пәт пенен раўажландырыў, қолда бар имканиятларды модернизациялаў хәм технологиялық жақтан жаңалаў процесслерин жеделлестириў есабынан мәмлекет экономикасының бәсекиге шыдамлылығын тәмийинлейтуғын комплекс илажлар иске асырылған.

2016-жыл январь-декабрь айларының жуўмақлары бойынша макроэкономикалық көрсеткишлердің жоқары өсими тәмийинленген.

Қарақалпақстан Республикасы бойынша аймақлық өним көлеми 6518 млрд. сўмды, өсиў пәти 118,7 пайызды қураған. Халықтың жан басына жалпы аймақлық өнимлер көлеми 3612,7 мың сўмды, яки өсиў пәти 116,9 пайызды қурады. Бул өткен жылға қарағанда 789,6 мың сўмға көп екенлигин көрсетеди.

Қарақалпақстан Республикасы бойынша 2016-жыл ушын жергиликли бюджетке 943,7 млрд. сўм қаржы өндириў режеси белгиленген болып, әмелде 949,5 млрд. сўм қаржы өндирилип, реже 100,6 пайызға орынланған. Сондай-ақ, Өзбекистан Республикасы бюджетинен 408,12 млрд. сўм муғдарында субвенциялар алынып, олар

социаллық напақалар хәм билимлендириў мәкемелери хызметкерлериниң мийнет хақыларын төлеўге жумсалған.

Республика бюджетиниң шығыс бөлеги режедеги 1499,6 млрд. сўмды орнына 1483,1 млрд. сўмды курап, реже 98,9 пайызға орынланған. Жергиликли бюджеттиң шығыс бөлеги тийкарынан социаллық-мәдений илажларға 1167,5 млрд. сўм (80,8 пайыз), социаллық қорғаўға 85,9 млрд. сўм (5,8 пайыз), инвестицияларға 52,4 млрд. сўм (3,7) хәм басқа салаларға 175,4 млрд сўм (11,8 пайыз) сарыпланған.

Қарақалпақстан Республикасында бәрше дереклер есабынан 3 трлн. 348,4 млрд. сўмлық инвестициялар өзлестирилиўи белгиленген болып, әмелде бәрше дереклер есабынан 3 трлн. 730,2 млрд. сўмлық инвестициялар өзлеситирилген.

Аймақлық инвестиция дәстүрине муўапық январ-декабрь айларында 556,8 млрд. сўм (жыллық реже 555,2 млрд. сўм; жыллық режеге 100,3%) инвестициялар өзлестирлиген.

Өзбекистан Республикасы Президентиниң 2009-жыл 3-августтағы «Аўыллық жерлерде үй-жай курылысы көлемин кеңейтиўге байланыслы қосымша ис-илажлар хаққында»ғы ПҚ-1167 сонли қарары тийкарында 2016-жыл дәстүрине муўапық 11 районның 18 массивинде курылысы режелестирилген жәми 668 үй-жайлар 100 пайыз курып питкерилген.

2017-жылдың 1 январь ҳалатына дизимге алынған киши бизнес субъектлериниң саны (*фермер хожалықларын есапқа алмағанда*) 12745 болып, соннан хәрекеттегилери 11970 ды кураған.

Қарақалпақстан Республикасы коммерциялық банклери тәрәпинен киши бизнести қаржылай қоллап-қуўатлаў мақсетинде 2016-жылы банклердиң өз қаржылары есабынан 648,2 млрд. сўм муғдарында кредитлер ажыратылған.

Қарақалпақстан Республикасында 2016-жылы жаңа жұмыс орынларын жаратыў хәм халықтың жұмыс пенен бәнтлигин тәмийинлеў бағдарламасына муўапық 49863 жаңа жұмыс орынларын жаратыў жобаластырылып, әмелде 50552 (жоба 101,4 пайызға) жаңа жұмыс орынлары жаратылған. Жаратылған жұмыс орынларының 85,6 пайызы аўыллық жерлерге туўры келеди.

Республикада жұмыссызлық дәрежеси 5,4 пайызды кураған.

Қарақалпақстан Республикасында социаллық қорғаўға мүтәж хәм жұмыс табыўда қыйналатуғын адамларды жұмысқа орналастырыў ушын 2016-жыл ушын 2388 жұмыс орны квоталанған болып, есабат дәўиринде усы категориядағы жұмыс излеўшилерден 2388и (100,0%) бәнтликке көмеклесіўши орайлардың жолламасы менен жұмысқа орналасқан.

2015-2016-оқыў жылында 93 кәсип-өнер колледжлерин питкерген 23830 питкериўшиниң бүгинги күнге келип 96,1 пайызының (22899) бәнтлиги тәмийинленген. Соннан жұмыс пенен тәмийинленгени 22095 питкериўши хәм жоқары оқыў орынларына оқыўға киргени 804 питкериўши.

Есабат дәўиринде республикамыздың қала хәм районларда 100 бос жұмыс орынлары ярмаркалары шөлкемлестирилген. Ярмаркаларға 3965 кәрхана хәм шөлкемлерден 10208 бос жұмыс орынлары усынылған. Усы ярмаркаларға 9666 жұмыссыз пуқаралар тартылып, соннан 4845 жұмыссыз пуқараларға жұмысқа жолланба берилген хәм жұмысқа орналасқан.

Қарақалпақстан Республикасы бойынша жалғыз кексе хәм майып 1324 пуқарадан 549 пуқара өзгелер күтимине мүтәж болғанлар. Бүгинги күнде жалғыз кексе хәм майыптарға медициналық-социаллық бөлимлердиң 209 хызметкерлери тәрәпинен социаллық хызметлер көрсетилип келинбекте.

Өзбекистан Республикасы Министрлер Кабинетиниң 2015-жыл 10 августтағы “Кекселер хәм майыптарды мәнзилли социаллық қорғаў хәм қоллап-қуўатлаўды және де күшейтиў ис-илажлары хаққында”ғы 237-санлы қарары тийкарында жалғыз кексе хәм майыптарға 2016-жылда бюджет қаржылары есабынан улыўма баҳасы 801,9 млн.сўмлық 11 түрдеги азық-аўқат өнимлери хәм 4 түрдеги гигиена товарлары социаллық хызметкерлер тәрәпинен жеткерилип берилген.

Сондай-ақ 112 майып пуқараларға үлкенлер хәм 55 майып балаларға балалар майыплық арабашалары, 36 майып пуқараға еситиў қурылмалары, 132 майып пуқараға хассалар, 73 майып пуқараларға қолтық таяқлары бийпул берилген.

2016-жылы «Саламат ана хәм бала жылы» жергиликли бағдарламасын әмелге асырыў хәм оның орынланыўы нәтийжесинде 409,2 млрд. сўм хәм 5824,8 мың АҚШ доллары муғдарында қаржылар өзлестирилген.

Өзбекистан Саўда-санаат палатасының Қарақалпақстан Республикасы басқармасы тәрәпинен хәр жылы киши бизнес хәм жеке исбилерменликти раўажландырыўға кең мүлк ийеси қатламының қәлиплесиўине, экономикадағы жеке сектор әҳмийетиниң өсиўине кең имканиятлар жаратылған.

Өзбекистан Республикасы Президенти хәм Өзбекистан Республикасы Министрлер Кабинети тәрәпинен қабыл етилген Пәрман хәм Қарарларды, сондай-ақ, Өзбекистан Республикасының басқа норматив-хуқуқый хўжетлерин исбилерменлерге түсиндириў, мәмлекетимизде киши бизнес хәм жеке исбилерменликти раўажландырыў бойынша әмелге асырылып атырған ислер хәм жаратылып атырған жеңилликлер ҳаққында исбилерменлерге кең түрде мағлыўматлар берий мақсетинде басқарма тәрәпинен шөлкестилтирилген 113 оқыў-семинарлар, бизнес-форум, конференция, семинар-тренинг хәм дөңгелек стол сәўбетлеринде улыўма 3123 исбилерменлердиң қатнасыўы тәмийинленген.

Өзбекистан Республикасының «Исбилерменлик жумысларының еркинлигиниң кепилликтери ҳаққында»ғы нызамы, Өзбекистан Республикасы Президентиниң «Жеке мулик, киши бизнес хәм жеке исбилерменликти исенимли қорғаўды тәмийинлеў, оларды жедел раўажландырыў жолындағы тосықларды сапластырыў ис-илажлары ҳаққында»ғы ПФ-4725-санлы Пәрманының орынланыўын тәмийинлеў, ис билерменликти қоллап-қуўатлаў, жеке мүликтин орны хәм ролин асырыў, жеке мүлик хәм жеке исбилерменликти раўажландырыў жолындағы тосық хәм шеклеўлерди сапластырыў мақсетинде Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси, Қарақалпақстан Республикасы Прокуратурасы, Қарақалпақстан Республикасы Әдиллик министрлиги, СВОЖЖДЛҚК Департаменти Қарақалпақстан Республикасы басқармасы, Қарақалпақстан Республикасы Мәмлекетлик Салық басқармасы, Орайлық банктин Қарақалпақстан Республикасы басқармасы, Өзбекистан Саўда-санаат палатасы Қарақалпақстан Республикасы басқармасы менен биргеликте қабыл етилген Қоспа қарар тийкарында 2016-жыл 17-февральдан 17-март айы аралығында Қарақалпақстан Республикасы аймағында «Исбилермен хуқықларын қорғаў айлығы»деп дағазаланған. Айлық даўамында исбилермен хуқықларын қорғаў, исбилерменликти раўажландырыў мәселелерине байланыслы Өзбекистан Республикасының нызам хўжетлериниң мазмун-әҳмийетин исбилерменлерге, колледж питкериўшилерине түсиндириў мақсетинде жәми өткерилген 51 ушырасыўларға 2040 артық исбилерменлик субъектлари, 785 пуқаралар хәм колледж питкериўшилери қатнастырылған.

Өзбекистан Республикасы Президенти саўғасы ушын дәстүрий тәризде исбилерменлер, фермерлер хәм өнерментлер арасында өткерилетуғын «Ташаббус» көриктаңлаўы Өзбекистан Республикасы Президентиниң 1995-жыл 5-январдағы ПП-1030 санлы Пәрманы, Министрлер Кабинетиниң 2016-жыл 25-февральдағы 152-ф-санлы Бийлигине хәм Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңесиниң 2016-жыл 2-март күнги №36-б санлы Бийлигине тийкарланып Қарақалпақстан Республикасы қала хәм район басқышлары 9-11-март күнлери болып өтип, бул басқышларда 500 ге жақын қатнасыўшылардың ишинен 44 ти жеңимпаз деп табылып Қарақалпақстан Республикасы басқышында қатнасыў ушын жолламаны қолға киргизген.

2016-жыл 16-март күни «Ташаббус 2016» көрик-танлаўының Қарақалпақстан Республикасы басқышы болып өтип, онда «Жылдың ең жақсы исбилермени» жөнелиси бойынша 1-орын жеңимпазы деп Нөкис қаласынан "Muratbek mebel" жуўапкершилиги шекленген жәмийети баслығы Мурат Танирбергенов, «Жылдың ең жақсы фермери» жөнелиси бойынша 1-орын жеңимпазы деп Тахтакөпир районынан "Qaharman-taxta" фермер хожалығы баслығы Жангир Адиллов, «Жылдың ең жақсы өнерменти» жөнелиси

бойынша 1-орын жеңимпазы деп Кегейли районынан өнермент Дилназа Адилчаева табылды. Жеңимпазлар арнаўлы диплом, қымбат баҳалы саўға хәм таңлаўдың Ташкент қаласында болып өтетуғын финал басқышында қатнасыў имканиятына ийе болды.

«Ташаббус 2016» көрик-танлаўының 24-25-март күнлери Ташкент қаласында болып өткен финаллық басқышы жуўмағында Кегейли районынан өнермент Дилназа Адилчаева «Жылдың ең жақсы өнерменти» номинациясы жеңимпазы деп табылып, арнаўлы диплом хәм қымбат баҳалы саўғалар менен сыйлықланған.

Исбилерменлик субъектлериниң Өзбекистан Республикасы хәм халық аралық көлеминде өткерилген «Aqua-Therm Tashkent – 2016», «MebelExpo Uzbekistan – 2016», «UzBuild 2016», «Ташаббус 2016», «AgroWorld Uzbekistan – 2016», «WorldFood Uzbekistan-2016», «Uzbekistan Industrial Forum 2016», «Textile Expo Uzbekistan 2016», «OGU - 2016», «Power Uzbekistan - 2016», «BeautyExpo Uzbekistan 2016 », «CAITME 2016», «CHEMIE Uzbekistan 2016», «PLASTEX 2016», «O’ZBEKInPRINT – O’ZuPACK», «UzEnergyExpo 2016», «UzStroyExpo 2016», «Ипак Йулида туризм-2016», «Uzbekistan Agrotech Expo-2016», «Uzbekistan Agromash Expo-2016» «Халқаро узбек ва пахта ярмаркаси-2016», «X Халқаро Саноат Ярмаркаси ва Кооперация Биржаси-2016», «I-Международная плодоовощная ярмарка», «TransUzbekistan 2016», «Machinery Central Asia 2016», «UzProdExpo-2016», «UzAgroExpo — 2016» ва Германия давлатида «Bautec 2016», Хитой Халқ Республикасида «CANTON FAIR – 119», Дубай шахрида «China Home Life Dubai 2016» көргизбе хәм ярмаркаларда жәми 749 исбилермен қатнаскан.

Басқарма тәрәпинен исбилерменлик субъектлерине юридикалық хызмет көрсетиў бойынша 2016-жылы судларға улыўма баҳасы 138,858 млрд. сўмлық 1331 даўа арзалар киритилген. Соннан улыўма баҳасы 97,656 млрд. сўмлық хәм 14162,13 АҚШ доллары муғдарында 672 арзалар қанаатландырылған, 8,804 млрд. сўмлық 171 даўа арзалар бойынша келисимге келинген.

Қарақалпақстан кәсиплик аўқамлары шөлкемлериниң барлық хәрекетлери жаңа пуқаралық жәмийетти дүзиўге, мәмлекетимиздиң социаллық-экономикалық турмысында әмелге асырылып атырған реформаларды тереңлестириўге, сондай-ақ социаллық-экономикалық хуқықларының хәм мәплериниң қорғалыўына қаратылған.

2016-жылы «Саламат ана хәм бала жылы» деп жәрияланыўы мүнәсибети менен мәмлекетлик бағдарлама хәм Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясының бағдарламаларына муўапық Бирлеспе кеңесиниң ис-илажлары ислеп шығылды. Илажларда жәмәтлик шәртнамаларды қабыл етиў процессинде жәмәтлик шәртнамаларға қосымша жеңилликлер, тийкарынан кем тәмийинленген, көп балалы шаңарақ ағзаларын, жас шаңарақларды, урыс хәм мийнет ветеранларын, майыпларды, хаял-қызларды хәм жасларды материаллық хәм руўхый жақтан қоллап-қуўатлаў, жәрдем көрсетиў миннетлемелерин киргизиўге ерисилди.

Барлық районларда кәрхана, мәкеме хәм шөлкемлер басшылары, олардың жуўаплы хызметкерлери, фермерлер менен кәсиплик аўқам белсендилери қатнасында «Халықаралық Мийнет Шөлкеминиң Өзбекстан Республикасында ратификация қылынған Конвенцияларына әмел етилиўиндеги зәрүр ўазыйпалар хаққында» оқыўлар шөлкемлестирилген.

Буннан тысқары, Өзбекистан Республикасы тәрәпинен ратификация етилген Халықаралық Мийнет Шөлкеми конвенциялары талапларының орынланыўын тәмийинлеў, сондай-ақ мәкеме, кәрханаларда жәмәтлик шәртнамалардың әхмийетин асырыў арқалы мийнеткешлердиң социаллық-экономикалық қорғалыўын еле де жақсылаў, жумыс орынларында мүнәсип мийнет шараятларын жаратыў, мийнеткешлердиң мийнетин қорғаўға бағышланған «Жәмәтлик шәртнамалардың әхмийети», сондай-ақ 28-апрель – “Дүнья жүзилик мийнетти қорғаў күни”, 12-июнь – “Пүткил дүнья жүзилик балалар мийнетине қарсы гүресий күни”, 7- октябрь – “Дүнья жүзилик мүнәсип мийнет күни” деп жәрияланыўы мүнәсибет менен министрликлер, басқарма, комитет, шөлкемлер ўәкиллери хәм район, қалалық кәсиплик аўқамлары кеңеслери баслықлары, кәсиплик аўқам белсендилери менен биргеликте дөгерек сәўбетлери шөлкемлестирилген.

“Өзбекистан Республикасы Олий Мажлиси Нызамшылық палатасына киргизилген «Мийнетти қорғау ҳаққында» ғы жаңа нызам жойбарына усыныслар киритиу бойынша «Мийнетти қорғау ҳаққында» ғы нызам жойбары қәнигелер додалауында» атамасында дөгерек сәўбетлери шөлкемлестирилген.

Өзбекистан Республикасы Министрлер Кабинети, Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясы Кеңеси, Өзбекистан Саўда-санаат палатасы арасында дүзилген Бас Келисимниң 43-“Кешиктириуға болмайтуғын социаллық-экономикалық мәселелерди додалау ушын кәсиплик аўқамлары белсендилери хәм жумыс бериушилердиң Хүкимет, министрлик, басқарма хәм кәрханалар ўәкиллери менен биргеликте дөңгелек стол сәўбетлерин шөлкемлестириу ҳаққында”ғы бәнтинге муўапық “Мийнет саласындағы зөрүр әхмийетке ийе мәселелер” темасында дөңгелек стол сәўбети районларда 2016-жылдың 12-15-декабрь күнлери, Республика көлеминдеги дөңгелек стол сәўбети 2016-жыл 16-декабрь күни бирлеспеси кеңесиниң мәжилислер залында Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси, тийисли министрликлер, басқарма, кәрхана хәм кәсиплик аўқамлары белсендилериниң қатнасыуында болып өткен.

Республика тараулық кәсиплик аўқамлары жумыс бериушилер менен 2016-жылы 7793 артық жәмәәтлик шәртнамалар арқалы 219 мыңнан артық мийнеткешлердиң социаллық-экономикалық мәплерин қорғауды әмелге асырған.

Жәмәәтлик шәртнамалар арқалы кәсиплик аўқамлары хәм жумыс бериушилер тәрәпинен жасларға, хызметкерлерге хәм кекселерге жәми 1 млрд. 569 млн. 59 мың сўмлық жәрдемлер көрсетилген.

Буннан тысқары, «Саламат ана хәм бала жылы» мәмлекетлик дәстүриниң орынланыуына жәми 1 млрд. 959 млн. 592 мың қаржы жумсалған.

8-март Халықаралық ҳаял-қызлар, “Наўрыз” байрамлары мүнәсибети менен 3782 социаллық қорғауға мүтәж ҳаял-қызларға, кекселерге, мийнет жәмәәтиндеги өз кәсибиниң пидайыларына жәми 203 млн. 166 мың сўмнан артық материаллық жәрдемлер, байрам саўғалары хәм де азық-аўқам өнимлери берилген.

«Еслеу хәм қәдирлеу күни» мүнәсибети менен бирлеспе Кеңеси тәрәпинен Екинши дүнья жузлик урысының 66 қатнасыушыларының хәр бирине 400,0 мың сумнан, жәми 26,4 млн сум муғдарында мәнзилли материаллық жәрдемлер көрсетилген.

«1-июнь Халықаралық балаларды қорғау күни» мүнәсибети менен Қарақалпақстан кәсиплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси Кеңеси тәрәпинен Хожели районында жайласқан 6-санлы сколиоз кеселлигине шалынған балалар ушын арнаулы мектеп-интернаты тәрбияланыушыларына саўға ретинде 1 млн. 429 мың сумлық телевизор, 3-санлы арнаулы мектеп-интернаты тәрбияланыушыларына 500 мың сумлық азық-аўқат өнемлери хәм 400 мың сумлық саўғалар, Нөкис қаласындағы 6-,7- хәм 20-санлы мектепке шекемги билимлендириу мәкемелерине 500 мың сумлық ойыншық хәм китаптар, Нөкис қаласында хәм Хожели районында майып балалар арасында «Биз Ўатанымыздың бахытлы балаларымыз» атамасында өткерилген сүүрет салыу бойынша таңлаудың қатнасыушыларына 950 мың сумлық естелик саўғалары тапсырылған. Сондай-ақ Хожели районындағы «Мехрибанлық» үйине 500 мың сумлық жәрдемлер көрсетилген.

«Хеш ким меҳир хәм итибардан шетте қалмасын» акциясы шеңберинде Өзбекистан Республикасы Ғәрезсизлигиниң 25 жыллығы мүнәсибети менен усы жылдың 16-19-август күнлери Елликқала, Шымбай, Қоңырат хәм Нөкис қаласында өткерилген мәдений илажларда бәрше районлардан 268 алыс аўылларда жасаушы жәрдемге мүтәж ҳаял-қызларға хәм 4 әскерий хызметкерлердиң шаңарақларына Федерация Кеңеси тәрәпинен 120 млн. сўмлық электр-хожалық қураллары хәм 5 ҳаялға кәсиплик аўқамларының санаторияларына бийпул жолламалар берилген.

Ғәрезсизликти беккемлеу жылларында хызмет ўазыйпасын өтеу ўақтында қурбан болған 15 әскер хәм ишки ислер хызметкерлериниң шаңарақ ағзаларына 3 млн.700 мың сумлық материаллық жәрдем көрсетилген.

Қарақалпақстан Республикасында жаз мәўсиминде 25 балалар орайларында режедеги 11160 бала орнына 11175 бала саўаландырылған.

Сондай-ақ Ташкент қаласы, Самарканд, Қашқадарья, Ташкент хәм Жиззах ўалаятларындағы дем алыў орайларында «Мехрибанлық үйи» тәрбияланушылары, интернационалист-жаўынгерлер, Чернобыль апатшылығын сапластыруўға қатнаскан инсанлардың хәм мәкеме, кәрханаларда жумыс ислеп атырған мийнеткешлердин жәми 3000 баласы дем алдырылған.

Өзбекистан Республикасында 2016-жылда жасларға байланыслы мәмлекетлик сиясатты әмелге асыруўға қаратылған қосымша ис-илажлар Бағдарламасы тийкарында 2016-жылдың май-июнь айларында жас қәнигелер арасында «Жылдың ең белсенди жас қәнигеси» таңлаўының 1-басқышы, 29-июнь күни таңлаўдың II Республикалық басқышлары, сондай-ақ жас қәнигелер хәм колледж питкериўшилери арасында 2016-жыл 15-25-июнь күнлери «Ең жақсы жумысшы кәсиби ийеси» таңлаўының 1-басқышы, 5-июль күни Нөкис агроэкономика, Нөкис қурылыс хәм 2-санлы Нөкис санаат хәм хызмет көрсетиў кәсип-өнер колледжлеринде таңлаўдың республикалық II басқышы өткерилген.

Орта-арнаўлы кәсип-өнер колледжлери питкериўшилери, кәрхана хәм шөлкемлерде ислеўши жаслар, кәсиплик аўқам белсендилери арасында жәмәәтлик шәртнамалар, жумыс пенен тәмийинлениў, мийнетти қорғаў, мийнет нызамшылығы, халқаралық мийнет стандартлары, сайлаў нызамшылығы, жаңадан қабыл етилген нызамларды халыққа үгит-нәсиятлаў бағдарында 35 артық оқыў-семинарлары шөлкемлестирилген.

Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан кәсиплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси кеңесиниң «Саноатгеоконтехназорат» мәмлекетлик инспекциясы Қарақалпақстан Республикасы бойынша аймақлық басқармасы менен биргеликтеги Республикамыздағы қәуипли ислеп шығаруў факторлары тәсиринде ислеп атырған хызметкерлери бар болған кәрхана, мәкеме хәм шөлкемлерди 2016-жыл июнь-декабрь айлары аралығында үйрениўдин кестеси ислеп шығылып, кесте бойынша “Тақиятас дән” ААЖ, “Төрткүл дән өнимлери” ЖШЖ, “Қарақалпақ аймақлық электртармақлары” АЖ, “Шимолгазтаминат” УК, “Қоңырат сода заводы” УК кәрханаларында қәуипли ислеп шығаруў факторлары тәсиринде ислеитиўын жумыс орынлары үйренилип, тийисли көрсетпелер хәм усыныслар берилген.

Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясының VII Қурылтай қарарларының орынланыўын тәмийинлеў мақсетинде 2016-жыл даўамында кәсиплик аўқамлары жәрдемінде колледж питкериўшилери ушын жәми 391 жумыс орынлары жаратылды.

2016-жыл даўамында 3623 кәрханалардағы 12525 (104,43%) (реже 12000) жаңа жаратылған жумыс орынларының хақыйқатта жаратылғанлығы бойынша хәм де 374 кәрхана, мәкемелерге жумысқа кирген 646 кәсип-өнер колледжлери питкериўшилерииниң жумыс орынларындағы қонымлылығының мониторинги алып барылған.

2016 жылы кәсиплик аўқам тәрәпинен мийнет хақыдан мүддети өткен қарыздарлықты сапластыруў бойынша жумыс бериўшилерге 14 мәртебе, жергиликли хәкимият органларына 2 мәртебе рәсмий талапнамалар қойылған хәм 14 млн. 830 млн. 700 мың сўм қарыздарлық өндирилген.

2016-жыл даўамында Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан кәсиплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси кеңесине 225 жазба мүрәжатлар келип түскен хәм олардың бәршеси үйренип шығылып, 82 мүрәжаттың талабы қанаатландырылған.

Бирлеспе кеңеси юридикалық бөлими тәрәпинен пуқараларды қабыл етиў, хуқықый консультатив хызметлери бойынша 479 пуқараға, сондай-ақ “Исеним телефоны” арқалы 44 аўызеки сораўлар қабыл етилип, хуқықый түсиндириўлер берилген.

2016-жыл улыўма санаторийларда жолламалары менен 962 адам саўалландырылған. Соның ишинде 517 си хаял-қызлар. Сондай-ақ 60 бийпул санаторий жолламалары берилип, соннан 6 жоллама аўған урысы қатнасыўшыларына берилген. Жәми жолламалардың 897 си жеңиллетилген болып, дем алыўшылар жоллама баҳасының 45% төлеген.

Социаллық қамызландыруў бюджети есабынан жазғы балалар саўаландыруў орайларына жоба бойынша 214 млн. 194 мың 500 сўм сарыпланыўы белгиленип, хақыйқатында 215 млн 83 мың 900 сўм сарыпланып, 3050 дем алдырылған.

Жоқарыдағылардан келип шығып, Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси, Өзбекистан Республикасы Саўда-санаат палатасының Қарақалпақстан Республикасы басқармасы хәм Өзбекистан кәсіплик аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан кәсіплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси кеңеси **қарар етеди:**

1. Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси, Өзбекистан Республикасы Саўда-санаат палатасының Қарақалпақстан Республикасы басқармасы хәм Өзбекистан кәсіплик аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан кәсіплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси кеңеси арасындағы 2014-2016-жыллар ушын мийнет, социаллық-экономикалық мәселелер бойынша қабыл етилген Аймақлық (территориялық) Келисимнің 2016-жылғы орынланыў жуўмақлары ҳаққындағы мәлимлеме мағлыўмат ушын қабыл етилсин *(қосып тигиледи)*.

2. Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси, Өзбекистан Республикасы Саўда-санаат палатасының Қарақалпақстан Республикасы басқармасы хәм Өзбекистан кәсіплик аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан кәсіплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси кеңеси арасындағы 2017-2019-жыллар ушын мийнет, социаллық-экономикалық мәселелери бойынша Аймақлық (территориялық) Келисими барлық келип түскен усыныс хәм қосымшалары менен мақуллансын.

3. Усы Келисимнің орынланыўын қадағалаў хәм жұмыс даўамында жүзеге келген машқалаларды хәм зәрүр мәселелерди шешиў ушын Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси, Өзбекистан Республикасы Саўда-санаат Палатасының Қарақалпақстан Республикасы басқармасы хәм Өзбекистан кәсіплик аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан кәсіплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси кеңесиниң теңдей сандағы ўәкиллеринен ибарат болған үш тәрәплеме турақлы комиссия қурамы тастыйықлансын. *(қарарға қосып тигиледи)*.

4. Қарақалпақстан Республикасы министрликлер, басқармалар, комитетлер, бирлеспелер, уйымлар, кеңеслер, районлар (қала) ҳәкимликлерине, кәсіплик аўқамлардың жуўаплы шөлкемлестириўшилери хәм районлық кеңеслерине, Саўда-санаат палатасының республика бойынша Басқармасының районлық, қалалық хабарлаў-мәсләхәт орайларына усы Аймақлық (территориялық) келисимде көзде тутылған миннетлемелердиң орынланыўын тәмийинлеў хәм исленген жұмыслар жуўмағы бойынша белгиленген мүддетлерде турақлы рәўиште комиссияға мағлыўмат берип турыў ўазыйпасы жүкленсин.

5. Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси, Өзбекистан Республикасы Саўда-санаат палатасының Қарақалпақстан Республикасы басқармасы хәм Қарақалпақстан Республикасы кәсіплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси кеңесиниң 2014-жыл 12-март күнги 74, 09-Ө, 19-1 санлы қоспа қарары қадағалаўдан алынсын.

6. Усы Қарардың орынланыўын қадағалаў үш тәрәплеме комиссияға тапсырылсын.

**Қарақалпақстан Республикасы
Министрлер Кеңесиниң Баслығы**

_____ **Қ.Сариев**

**Өзбекистан Республикасы
Саўда-санаат палатасының
Қарақалпақстан Республикасы
басқармасының баслығы**

_____ **Х.Қайпназаров**

**Өзбекистан кәсіплик аўқамлары
Федерациясының Қарақалпақстан
кәсіплик аўқамлары шөлкемлери
бирлеспеси кеңеси баслығы**

_____ **У.Жалменов**

Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңесі, Өзбекистан Республикасы Саўда-санаат палатасының Қарақалпақстан Республикасы басқармасы хәм Өзбекистан кәсіплик аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан кәсіплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси кеңеси арасындағы 2017-2019-жыллар ушын мийнет, социаллық-экономикалық мәселелери бойынша Аймақлық (территориялық) Келисимнің орынланыўын қадағалаў бойынша үш тәреплеме

КОМИССИЯ ҚУРАМЫ:

М.Содиқов	-Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңесі Баслығының Экономикалық мәселелер бойынша биринши орынбасары, Комиссия баслығы
М.Данияров	-Өзбекистан кәсіплик аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан кәсіплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси кеңеси баслығының орынбасары
Қ. Әзербәев	-Өзбекистан Республикасы Саўда-Санаат палатасының Қарақалпақстан Республикасы басқармасы баслығының орынбасары
Қ.Мырзабаев	-Өзбекистан кәсіплик аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан кәсіплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси кеңеси мийнеткешлердің социаллық-экономикалық мәплерин қорғаў бөлими меңгеріўшиси, комиссия хаткери
АҒЗАЛАРЫ:	
Қ.Халмуратов	-Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңесинің экономикалық раўажландырыў мәселелери бойынша секретариаты баслығы
Т.Абдухалиқов	-Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңесинің социаллық раўажландырыў мәселелери бойынша секретариаты баслығы ўазыйпасын ўақытша атқарыўшы
Р.Абдурахманов	-Өзбекистан билимлендириў, илим хәм мәдениет хызметкерлери кәсіплик аўқамы Республикалық Кеңесинің Қарақалпақстан Республикасы бойынша жуўаплы шөлкемлестириўшиси
Н.Дурдыбаева	-Өзбекистан Республикасы Саўда-Санаат палатасының Қарақалпақстан Республикасы басқармасының кадрлар менен ислесиў инспекторы
А.Сейтжанов	-Өзбекистан Республикасы Саўда-Санаат палатасының Қарақалпақстан Республикасы басқармасының экспорт бөлиминің баслығы

Еслетпе: Комиссия ағзалары ийелеп турған лаўазымынан босаған ямаса басқа жұмысқа өткен жағдайларда оның орнына келген шахс комиссия ағзасы болып саналады.

Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси, Өзбекистан Саўда-санаат палатасының Қарақалпақстан Республикасы басқармасы хәм Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан кәсиплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси кеңеси арасындағы 2014-2016-жыллар ушын дүзилген мийнет, социаллық-экономикалық мәселелер бойынша дүзилген Аймақлық (территориялық) Келисимнің 2016-жылғы орынланыў жуўмағы бойынша
М Ә Л И М Л Е М Е

2016-жылы Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси, Өзбекистан Республикасы Саўда-санаат палатасының Қарақалпақстан Республикасы басқармасы хәм Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан кәсиплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси кеңеси арасындағы 2014-2016-жыллар ушын дүзилген мийнет хәм социаллық-экономикалық мәселелер бойынша Аймақлық (территориялық) Келисимнің орынланыўын тәмийинлеў бойынша Өзбекистан Республикасы Президенти қарарлары, Пәрманлары хәм Хүкимети қарарлары тийкарында барлық тараўларда экономикалық реформалар избе-излик пенен әмелге асырылған. Мәмлекетлик бағдарламалардың орынланыўына, мәмлекетлик емес сектордың раўажланыўына, халықты социаллық жақтан қорғаўға, қала хәм елатлы пунктлерди абаданластырыўға үлкен итибар қаратылған.

Қарақалпақстан Республикасы хүкимети, министрликлер, басқармалар хәм орынлардағы атқарыў ҳәкимиятлары тәрәпинен экономиканы раўажландырыўдың жоқары хәм турақлы пәтлерин сақлап қалыўды, макроэкономикалық турақлылықты еле де беккемлеўди, сондай-ақ экономиканы избе-из реформалаў, жаңа, жоқары технологиялы ислеп шығарыўды жедел пәт пенен раўажландырыў, қолда бар имканиятларды модернизациялаў хәм технологиялық жақтан жаңалаў процесслерин жеделлестириў есабынан мәмлекет экономикасының бәсекиге шыдамлылығын тәмийинлейтуғын комплекс илажлар иске асырылған.

2016-жыл январь-декабрь айларының жуўмақлары бойынша макроэкономикалық көрсеткишлердин жоқары өсими тәмийинленген.

Қарақалпақстан Республикасы бойынша аймақлық өним көлеми 6518 млрд. сўмды, өсиў пәти 118,7 пайызды қураған. Халықтың жан басына жалпы аймақлық өнимлер көлеми 3612,7 мың сўмды, яки өсиў пәти 116,9 пайызды қурады. Бул өткен жылға қарағанда 789,6 мың сўмға көп екенлигин көрсетеди.

Тутыныў товарларын ислеп шығарыў көлеми 1154,5 млрд. сўм, яки 111,5 пайызды қурады, белгиленген прогноз (реже 111,4 пайыз), аўыл хожалық өнимлери көлеми 1384,1 млрд.сўм, яки 107,9 пайызды қурады, белгиленген прогноз (реже 106,5 пайыз), қурылыс жумысларының көлеми 1248,4 млрд сўм, яки 100,1 пайызды қурады, белгиленген прогноз (реже 108,5 пайыз), санаат өнимлерин ислеп шығарыў көлеми 4320,3 млрд. сўмды, яки өсим пәти 170,3 пайызды қурады, белгиленген прогноз (реже 164,6 пайыз), усақлап сатыў көлеми 2940,2 млрд. сўмды, яки 113,7 пайызды қурады, белгиленген прогноз (реже 111,6 пайыз) сондай-ақ, көрсетилген хызметлер көлеми 2915,7 млрд сўм, яки өсиў пәти 113,2 пайызды қурады, белгиленген прогноз (реже 112,0 пайыз).

Жалпы аймақлық өним көлеминде киши бизнестин үлеси 57,0 пайызды қураған.

Қарақалпақстан Республикасы бойынша 2016-жыл ушын жергиликли бюджетке 943,7 млрд. сўм қаржы өндириў режеси белгиленген болып, әмелде 949,5 млрд. сўм қаржы өндирилип, реже 100,6 пайызға орынланған. Сондай-ақ, Өзбекистан Республикасы бюджетинен 408,12 млрд. сўм муғдарында субвенциялар алынып, олар социаллық напақалар хәм билимлендириў мәкемелери хызметкерлериниң мийнет хақыларын төлеўге жумсалған.

Республика бюджетиниң шығыс бөлеги режедеги 1499,6 млрд. сўмды орнына 1483,1 млрд. сўмды қурап, реже 98,9 пайызға орынланған. Жергиликли бюджеттин шығыс бөлеги тийкарынан социаллық-мәдений илажларға 1167,5 млрд. сўм (80,8 пайыз),

социаллық қорғауға 85,9 млрд. сўм (5,8 пайыз), инвестицияларға 52,4 млрд. сўм (3,7) хэм басқа салаларға 175,4 млрд сўм (11,8 пайыз) сарыпланған.

Қарақалпақстан Республикасында бәрше дереклер есабынан 3 трлн. 348,4 млрд. сўмлық инвестициялар өзлестирилиўи белгиленген болып, әмелде бәрше дереклер есабынан 3 трлн. 730,2 млрд. сўмлық инвестициялар өзлестирилген.

Аймақлық инвестиция дәстүрине муўапық январ-декабрь айларында 556,8 млрд. сўм (жыллық реже 555,2 млрд. сўм; жыллық режеге 100,3%) инвестициялар өзлестирлиген.

Өзбекистан Республикасы Президентиниң 2009-жыл 3-августтағы «Аўыллық жерлерде үй-жай қурылысы көлемин кеңейтиўге байланыслы қосымша ис-илажлар хаққында»ғы ПҚ-1167 сонли қарары тийкарында 2016-жыл дәстүрине муўапық 11 районның 18 массивинде жәми 668 үй-жайлардың қурылысы режелестирилген. (*Әмиўдарья районында 90, Беруний районында 90, Төрткүл районында 90, Қараөзек районында 5, Қанлыкөл районында 5, Кегейли районында 5, Қонырат районында 70, Нөкис районында 168, Хожели районында 35, Шымбай районында 20 хэм Елликқала районында 90*).

Бүгинги күнде 13,5 км ишимлик суўы (100%), 18,3 км электр (100%), 27,6 км газ тармақлары (100%) хэм 17,4 км ишки жоллар (100%) қурылыс жумыслары әмелге асырылған.

Қарақалпақстан Республикасы бойынша аўыллық жерлерде үлги проектлери тийкарында қурылып атырған жеке тәртиптеги үй-жайлардың 668 и, яғный 100% пайыз қурып питкерилген.

Өзбекстан Республикасы Президентиниң 2010-жыл 8-сентябрьдеги «Аўыллық жерлерде үй-жайларды жобаластырыўды жетилистириў хэм қурылысты жақсылаў бойынша қосымша илажлары хаққында»ғы ПҚ-1403-санлы қарары тийкарында 2016-жылғы дәстүрине муўапық Қарақалпақстан Республикасының аўыллық массивлеринде қурылып атырған үлги үй-жайлары массивинде жәми 2,5 млрд. сўмлық 14 инфраструктура объектлериниң қурылысы режелестирилген. Усы объектлерде бүгинги күнге 100 пайыз қурылыс ислери жуўмақланған.

2016-жылдың 1-январь халатына 73 шет ел инвестициялары қатнасыўындағы кәрханалар мәмлекетлик дизимге алынған болып, олардың 67 кәрханасы өз искерлигин алып бармақта. Оларда ислеўшилер саны 3016 адамды қурайды. 2016-жылы қоспа кәрханалар тәрәпинен ислеп шығарылған өнимлер хэм хызметлер көлеми 1949,6 млрд. сўмды қураған.

Есабат дәўиринде республика қоспа кәрханаларының сыртқы саўда айланысы 436,1 долларды қурап, республиканың улыўма сыртқы саўда айланбасындағы үлеси 66,5 пайызды қураған.

Республика экспортында қоспа кәрханалар тәрәпинен ислеп шығарылған өнимлер хэм хызметлер экспортының үлеси 83,1 пайызды қураған.

2017-жылдың 1 январь халатына дизимге алынған киши бизнес субъектлериниң саны (*фермер хожалықларын есапқа алмағанда*) 12745 болып, соннан хәрәкеттегилери 11970 ды қураған.

Қарақалпақстан Республикасында 2016-жылы киши бизнести раўажландырыў есабынан 34393 жаңа жумыс орынлары жаратылып, жоба 101,4 пайызға орынланған. Республика экономикасында жәми жумыс пенен бәнт болғанлар ишинде киши бизнестиң үлеси 74,5 пайызды қураған.

Қарақалпақстан Республикасы коммерциялық банклери тәрәпинен киши бизнести қаржылай қоллап-қуўатлаў мақсетинде 2016-жылы банклердиң өз қаржылары есабынан 648,2 млрд. сўм муғдарында кредитлер ажыратылған.

Қарақалпақстан Республикасында 2016-жылы жаңа жумыс орынларын жаратыў хэм халықтың жумыс пенен бәнтлигин тәмийинлеў бағдарламасына муўапық 49863 жаңа жумыс орынларын жаратыў жобаластырылып, әмелде 50552 (жоба 101,4 пайызға) жаңа жумыс орынлары жаратылған. Жаратылған жумыс орынларының 85,6 пайызы аўыллық жерлерге туўры келеди.

2016-жыл даўамында бәнтликке көмеклесиў орайларына 20416 пуқара мүрәжат етип, олардың 97,7 пайызы, яғный 19953 пуқара бәнтликке көмеклесиў орайлары арқалы жумысқа орналастырылған.

Республикада жумыссызлық дәрежеси 5,4 пайызды қураған.

Қарақалпақстан Республикасында социаллық қорғаўға мүтәж хәм жумыс табыўда қыйналатуғын адамларды жумысқа орналастырыў ушын бәнт етип қойылған жумыс орынлары қала хәм район хәкимлери қарарлары менен тийисли кәрхана хәм шөлкемлер есабынан 2016-жыл ушын 2388, соның ишинде 147 жумыс орны майыплар ушын квоталанған болып, есабат дәўиринде усы категориядағы жумыс излеўшилерден 2388и (100,0%) бәнтликке көмеклесиўши орайлардың жолламасы менен жумысқа орналасқан.

2015-2016 оқыў жылында 93 кәсип-өнер колледжлерин питкерген 23830 питкериўшиниң бүгинги күнге келип 96,1 пайызының (22899) бәнтлиги тәмийинленген. Соннан жумыс пенен тәмийинленгени 22095 питкериўши хәм жоқары оқыў орынларына оқыўға киргени 804 питкериўши.

Есабат дәўиринде республикамыздың қала хәм районларда 100 бос жумыс орынлары ярмаркалары шөлкемлестирилген. Ярмаркаларға 3965 кәрхана хәм шөлкемлерден 10208 бос жумыс орынлары усынылған. Усы ярмаркаларға 9666 жумыссыз пуқаралар тартылып, соннан 4845 жумыссыз пуқараларға жумысқа жолланба берилген хәм жумысқа орналасқан. Сондай-ақ 4821 пуқараға “Халықты жумыс пенен тәмийинлеў ҳаққында”ғы Нызамға муўапық мийнет, бәнтлик хәм социаллық қорғаў мәселелери бойынша мәсләхәтлер берилген.

Қарақалпақстан Республикасы бойынша жалғыз кексе хәм майып 1324 пуқарадан 549 пуқара өзгелер күтимине мүтәж болғанлар. Бүгинги күнде жалғыз кексе хәм майыпларға медициналық-социаллық бөлимлердиң 209 хызметкерлери тәрәпинен социаллық хызметлер көрсетилип келинбекте.

Өзбекистан Республикасы Министрлер Кабинетиниң 2015-жыл 10 августтағы “Кекселер хәм майыпларды мәнзилли социаллық қорғаў хәм коллап-куўатлаўды және де күшейтиў ис-илажлары ҳаққында”ғы 237-санлы қарары тийкарында жалғыз кексе хәм майыпларға 2016-жылда бюджет қаржылары есабынан улыўма баҳасы 801,9 млн.сўмлық 11 түрдеги азық-аўқат өнимлери хәм 4 түрдеги гигиена товарлары социаллық хызметкерлер тәрәпинен жеткерилип берилген.

Сондай-ақ 112 майып пуқараларға үлкенлер хәм 55 майып балаларға балалар майыплық арабашалары, 36 майып пуқараға еситиў қурылмалары, 132 майып пуқараға хассалар, 73 майып пуқараларға қолтық таяқлары бийпул берилген.

2016-жылы «Саламат ана хәм бала жылы» жергиликли бағдарламасын әмелге асырыў хәм оның орынланыўы нәтийжесинде 409,2 млрд. сўм хәм 5824,8 мың АҚШ доллары муғдарында қаржылар өзлестирилген.

Өзбекистан Саўда-санаат палатасының Қарақалпақстан Республикасы басқармасы тәрәпинен хәр жылы киши бизнес хәм жеке исбилерменликти раўажландырыўға кең мүлк ийеси қатламының қәлипlesiўине, экономикадағы жеке сектор әхмийетиниң өсиўине кең имканиятлар жаратылған.

Өзбекистан Саўда-санаат палатасының Қарақалпақстан Республикасы басқармасы хәм район хәм қаладағы Мағлыўмат-мәсләхәт орайларының Жәмәтшилик кеңеслери тәрәпинен жыл даўамында 12 семинар өткизилип, усы семинар-ушырасыўларда 726 исбилерменлик субъектлери қатнасан.

Өзбекистан Республикасы Президенти хәм Өзбекистан Республикасы Министрлер Кабинети тәрәпинен қабыл етилген Пәрман хәм Қарарларды, сондай-ақ, Өзбекистан Республикасының басқа норматив-хуқуқый хўжетлерин исбилерменлерге түсиндириў, мәмлекетимизде киши бизнес хәм жеке исбилерменликти раўажландырыў бойынша әмелге асырылып атырған ислер хәм жаратылып атырған жеңилликлер ҳаққында исбилерменлерге кең түрде мағлыўматлар берий мақсетинде басқарма тәрәпинен шөлкемлестирилген 113 оқыў-семинарлар, бизнес-форум, конференция, семинар-тренинг

хэм дөнгелек стол сәўбетлеринде улыўма 3123 исбилерменлердиң қатнасыўы тәмийинленген.

Өзбекистан Республикасының “Исбилерменлик жумысларының еркинлигиниң кепилликтери ҳаққында”ғы нызамы, Өзбекистан Республикасы Президентиниң “Жеке мулик, киши бизнес хэм жеке исбилерменликти исенимли қорғаўды тәмийинлеў, оларды жедел раўажландырыў жолындағы тосықларды сапластырыў ис-илажлары ҳаққында”ғы ПФ-4725-санлы Пәрманының орынланыўын тәмийинлеў, ис билерменликти қоллап-қуўатлаў, жеке мүликтин орны хэм ролин асырыў, жеке мүлик хэм жеке исбилерменликти раўажландырыў жолындағы тосық хэм шеклеўлерди сапластырыў мақсетинде Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси, Қарақалпақстан Республикасы Прокуратурасы, Қарақалпақстан Республикасы Әдиллик министрлиги, СВОЖЖДЛҚК Департаменти Қарақалпақстан Республикасы басқармасы, Қарақалпақстан Республикасы Мәмлекетлик Салық басқармасы, Орайлық банктин Қарақалпақстан Республикасы басқармасы, Өзбекистан Саўда-санаат палатасы Қарақалпақстан Республикасы басқармасы менен биргеликте Қоспа қарар қабыл етилип, 2016-жыл 17-февральдан 17-март айы аралығында Қарақалпақстан Республикасы аймағында “Исбилермен хуқықларын қорғаў айлығы”деп дағазаланған. Айлық даўамында исбилермен хуқықларын қорғаў, исбилерменликти раўажландырыў мәселелерине байланыслы Өзбекистан Республикасының нызам хўжетлериниң мазмун-әҳмийетин исбилерменлерге, колледж питкериўшилерине түсиндириў мақсетинде жәми өткерилген 51 ушырасыўларға 2040 артық исбилерменлик субъектлари, 785 пуқаралар хэм колледж питкериўшилери қатнастырылған.

Исши топарлар тәрәпинен 4000 нан артық хожалық жүритиўши субъектлар инвентаризациядан өткерилип, нәтийжеде олардың 179 ы исбилермен сыпатында мәмлекетлик дизимнен өткерилиўинде, 226 сына инкассация менен шәртнамалар дүзилиўинде, 233 ине қадағалаў касса машиналарын орнатыўда хэм 302 сине төлеў терминалларын алып бериўде әмелий жәрдемлер көрсетилген.

Өзбекистан Республикасы Президенти саўғасы ушын дәстүрий тәризде исбилерменлер, фермерлер хэм өнерментлер арасында өткерилетуғын «Ташаббус» көриктанлаўы Өзбекистан Республикасы Президентиниң 1995-жыл 5-январдағы ПП-1030 санлы Пәрманы, Министрлер Кабинетиниң 2016-жыл 25-февральдағы 152-ф-санлы Бийлигине хэм Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңесиниң 2016-жыл 2-март күнги №36-б санлы Бийлигине тийкарланып Қарақалпақстан Республикасы қала хэм район басқышлары 9-11-март күнлери болып өтип, бул басқышларда 500 ге жақын қатнасыўшылардың ишинен 44 ти жеңимпаз деп табылып Қарақалпақстан Республикасы басқышында қатнасыў ушын жолламаны қолға киргизген.

2016-жыл 16-март күни «Ташаббус 2016» көрик-танлаўының Қарақалпақстан Республикасы басқышы болып өтип, онда «Жылдың ең жақсы исбилермени» жөнелиси бойынша 1-орын жеңимпазы деп Нөкис қаласынан "Muratbek mebel" жуўапкершилиги шекленген жәмийети баслығы Мурат Танирбергенов, «Жылдың ең жақсы фермери» жөнелиси бойынша 1-орын жеңимпазы деп Тахтакөпир районынан "Qaharman-taxta" фермер хожалығы баслығы Жангир Адилов, «Жылдың ең жақсы өнерменти» жөнелиси бойынша 1-орын жеңимпазы деп Кегейли районынан өнермент Дилназа Адилчаева табылды. Жеңимпазлар арнаўлы диплом, қымбат баҳалы саўға хэм таңлаўдың Ташкент қаласында болып өтетуғын финал басқышында қатнасыў имканиятына ийе болды.

«Ташаббус 2016» көрик-танлаўының 24-25-март күнлери Ташкент қаласында болып өткен финаллық басқышы жуўмағында Кегейли районынан өнермент Дилназа Адилчаева «Жылдың ең жақсы өнерменти» номинациясы жеңимпазы деп табылып, арнаўлы диплом хэм қымбат баҳалы саўғалар менен сыйлықланған.

Исбилерменлик субъектлериниң Өзбекистан Республикасы хэм халық аралық көлеминде өткерилген «Aqua-Therm Tashkent – 2016», «MebelExpo Uzbekistan – 2016», «UzBuild 2016», «Ташаббус 2016», «AgroWorld Uzbekistan – 2016», «WorldFood Uzbekistan-2016», «Uzbekistan Industrial Forum 2016», «Textile Expo Uzbekistan 2016»,

«OGU - 2016», «Power Uzbekistan - 2016», «BeautyExpo Uzbekistan 2016 », «CAITME 2016», «CHEMIE Uzbekistan 2016», «PLASTEX 2016», «O'ZBEKInPRINT – O'ZuPACK», «UzEnergyExpo 2016», «UzStroyExpo 2016», «Ипак Йулида туризм-2016», «Uzbekistan Agrotech Expo-2016», «Uzbekistan Agromash Expo-2016» «Халқаро узбек ва пахта ярмаркаси-2016», «X Халқаро Саноат Ярмаркаси ва Кооперация Биржаси-2016», «I-Международная плодоовощная ярмарка», «TransUzbekistan 2016», «Machinery Central Asia 2016», «UzProdExpo-2016», «UzAgroExpo — 2016» ва Германия давлатида «Bautec 2016», Хитой Халқ Республикасида «CANTON FAIR – 119», Дубай шаҳрида «China Home Life Dubai 2016» кўргизбе ҳам ярмаркаларда жами 749 исибилермен қатнашкан.

Басқарма тарапинен исибилерменлик субъектлерине юридикалык хызмет кўрсетиў бойынша 2016-жылы судларға улыўма баҳасы 138,858 млрд. сўмлык 1331 даўа арзалар киритилген. Соннан улыўма баҳасы 97,656 млрд. сўмлык ҳам 14162,13 АҚШ доллары муғдарында 672 арзалар қанаатландырылған, 8,804 млрд. сўмлык 171 даўа арзалар бойынша келисимге келинген.

Қарақалпақстан кәсиплик аўқамлары шөлкемлериниң барлық хәрекетлери жаңа пуқаралық жәмийетти дүзиўге, мәмлекетимиздиң социаллық-экономикалык турмысында әмелге асырылып атырған реформаларды тереңлестириўге, сондай-ақ социаллық-экономикалык хуқықларының ҳам мәплериниң қорғалыўына қаратылған.

2016-жылы «Саламат ана ҳам бала жылы» деп жәрияланыўы мүнәсибети менен мәмлекетлик бағдарлама ҳам Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясының бағдарламаларына муўапық Бирлеспе кеңесиниң ис-илажлары ислеп шығылды. Илажларда жәмәтлик шәртнамаларды қабыл етиў процессинде жәмәтлик шәртнамаларға қосымша жеңилликлер, тийкарынан кем тәмийинленген, көп балалы шаңарақ ағзаларын, жас шаңарақларды, урыс ҳам мийнет ветеранларын, майыпларды, хаял-қызларды ҳам жасларды материаллык ҳам руўхый жақтан қоллап-қуўатлаў, жәрдем кўрсетиў миннетлемелерин киргизиўге ерисилди.

Социаллық шерикшиликтиң көлемин кеңейтиў мақсетинде Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси Орта арнаўлы кәсип-өнер билимлендириў басқармасы, Қарақалпақстан Республикасы Мийнет министрлиги, Қарақалпақстан Республикасы Мәденият ҳам спорт ислери министрлиги “Камолот” жаслар жәмийетлик хәрекетини Қарақалпақстан Республикасы кеңеси, Өзбекистан саўда-санаат палатасы Қарақалпақстан Республикасы басқармасы, «Мәхәлле» қайырмақлык жәмийетлик фонды Қарақалпақстан Республикасы басқармасы, Өзбекстан ветеранларды социаллық қоллап-қуўатлаўшы «Нураный» қорының Қарақалпақстан Республикасы бөлими, Қарақалпақстан Республикасы Руўхый үгит-нәсият орайлары менен тийисли рәуиште қоспа қарарлар қабыл етилип, хәр бир жөнелислер бойынша биргеликте жұмыс алып барылған..

Барлық районларда кәрхана, мәкеме ҳам шөлкемлер басшылары, олардың жуўаплы хызметкерлери, фермерлер менен кәсиплик аўқам белсендилери қатнасында «Халықаралық Мийнет Шөлкеминиң Өзбекстан Республикасында ратификация қылынған Конвенцияларына әмел етилиўиндеги зәрүр ўазыйпалар ҳаққында» оқыўлар шөлкемлестирилген.

Буннан тысқары, Өзбекистан Республикасы тарапинен ратификация етилген Халықаралық Мийнет Шөлкеми конвенциялары талапларының орынланыўын тәмийинлеў, сондай-ақ мәкеме, кәрханаларда жәмәтлик шәртнамалардың әҳмийетин асырыў арқалы мийнеткешлердиң социаллық-экономикалык қорғалыўын еле де жақсылаў, мәкеме, кәрханаларда мүнәсип мийнет шараятларын жаратыў, мийнеткешлердиң мийнет қорғаўға бағышланған «Жәмәтлик шәртнамалардың әҳмийети», сондай-ақ 28-апрель – “Дүнья жүзилик мийнетти қорғаў күни”, 12-июнь – “Пүткил дүнья жүзилик балалар мийнетине қарсы гүресий күни”, 7- октябрь – “Дүнья жүзилик мүнәсип мийнет күни” деп жәрияланыўы мүнәсибет менен министрликлер, басқарма, комитет, шөлкемлер уәкиллери ҳам район, қалалық кәсиплик аўқамлары

кеңеслери баслықлары, кәсіптік аўқам белсендилери менен биргеликте дөгерек сәўбетлери шөлкемлестирилген.

Өзбекистан Республикасы Министрлер Кабинети, Өзбекистан кәсіптік аўқамлары Федерациясы Кеңеси, Өзбекистан Саўда-санаат палатасы арасында дүзилген Бас Келишимнің 43-“Кешиктириўге болмайтуғын социаллық-экономикалық мәселелерди додалаў ушын кәсіптік аўқамлары белсендилери хәм жұмыс бериўшилердиң Хүкімет, министрлик, басқарма хәм кәрханалар ўәкиллери менен биргеликте дөңгелек стол сәўбетлерин шөлкемлестириў ҳаққында”ғы бәнтине муўапық “Мийнет саласындағы зәрүр әхмийетке ийе мәселелер” темасында дөңгелек стол сәўбети районларда 2016-жылдың 12-15-декабрь күнлери, Республика көлеминдеги дөңгелек стол сәўбети 2016-жыл 16-декабрь күни бирлеспеси кеңесиниң мәжилислер залында Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси, тийисли министрликлер, басқарма, кәрхана хәм кәсіптік аўқамлары белсендилериниң қатнасыўында болып өткен.

Республика тараўлық кәсіптік аўқамлары жұмыс бериўшилер менен 2016-жылы 7793 артық жәмәәтлик шәртнамалар арқалы 219 мыңнан артық мийнеткешлердиң социаллық-экономикалық мәллерин қорғаўды әмелге асырған.

Жәмәәтлик шәртнамалар арқалы кәсіптік аўқамлары хәм жұмыс бериўшилер тәрәпинен жасларға, хызметкерлерге хәм кекселерге жәми 1 млрд. 569 млн. 59 мың сўмлық жәрдемлер көрсетилген.

Буннан тысқары, «Саламат ана хәм бала жылы» мәмлекетлик дәстүри тийкарында кем тәмийинленген шаңарақлар ўәкиллерине материаллық жәрдемлер көрсетиў, мәмлекетимизде ислеп шығарылған, узақ мүддет пайдаланатуғын товарлар, сондай-ақ үй-жай қурылысы ушын пайызсыз ссудалар бериў, кем тәмийинленген, бағыўшысын жоғалтқан шаңарақлардың балалары ушын оқыў қураллары, сабақлықлар алып бериўге, перзентлери 2 жастан 3 жасқа толғанға шекемги жас аналарға материаллық жәрдемлер көрсетиў, 3 жасқа шекемги баласы бар хаялларға айлық ис ҳақылар сақланған ҳалда жұмыс ўақтың хәптесине 35 сааттан аспайтуғын етип белгилеўди жолға қойыў, хаяллардың хәмледарлық хәм туўыў дем алыслары күнлерин узайтыў, спорт дөгереклерине қатнаўшы хызметкерлер перзентлериниң қарежетлеринин бир бөлегин қаплаў илажларына жәми 1 млрд. 959 млн. 592 мың қаржы жумсалған.

8-март Халықаралық хаял-қызлар, “Наўрыз” байрамлары мүнәсибети менен 3782 социаллық қорғаўға мүтәж хаял-қызларға, кекселерге, мийнет жәмәәтиндеги өз кәсибиниң пидайыларына жәми 203 млн. 166 мың сўмнан артық материаллық жәрдемлер, байрам саўғалары хәм де азық-аўқам өнимлери берилген.

«Еслеў хәм кәдирилеў куни» мүнәсибети менен бирлеспе Кеңеси тәрәпинен Екинши дүнья жузлик урысының 66 қатнасыўшыларының хәр бирине 400,0 мың сумнан, жәми 26,4 млн сум муғдарында мәнзилли материаллық жәрдемлер көрсетилген.

«1-июнь Халықаралық балаларды қорғаў күни» мүнәсибети менен Қарақалпақстан кәсіптік аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси Кеңеси тәрәпинен Хожели районында жайласқан 6-санлы сколиоз кеселлигине шалынған балалар ушын арнаўлы мектеп-интернаты тәрбияланыўшыларына саўға ретинде 1 млн. 429 мың сумлық телевизор, 3-санлы арнаўлы мектеп-интернаты тәрбияланыўшыларына 500 мың сумлық азық-аўқат өнемлери хәм 400 мың сумлық саўғалар, Нөкис қаласындағы 6-,7- хәм 20-санлы мектепке шекемги билимлендириў мәкемелерине 500 мың сумлық ойыншық хәм китаптар, Нөкис қаласында хәм Хожели районында майып балалар арасында «Биз Ыатанымыздың бахытлы балаларымыз» атамасында өткерилген сүўрет салыў бойынша таңлаўдың қатнасыўшыларына 950 мың сумлық естелик саўғалары тапсырылған. Сондай-ақ Хожели районындағы «Мехрибанлық» үйине 500 мың сумлық жәрдемлер көрсетилген.

«Хеш ким мехир хәм итибардан шетте қалмасын» акциясы шеңберинде Өзбекистан Республикасы Ғәрезсизлигиниң 25 жыллығы мүнәсибети менен усы жылдың 16-19-август күнлери Елликқала, Шымбай, Қоңырат хәм Нөкис қаласында өткерилген мәдений илажларда бәрше районлардан 268 алыс аўылларда жасаўшы жәрдемге мүтәж хаял-қызларға хәм 4 әскерий хызметкерлердиң шаңарақларына Федерация Кеңеси тәрәпинен

120 млн. сўмлық электр-хожалық кураллары хэм 5 хаялға кәсиплик аўқамларының санаторияларына бийпул жолламалар берилген.

Ғәрезсизликти беккемлеў жылларында хызмет ўазыйпасын өтеў ўақтында қурбан болған 15 әскер хэм ишки ислер хызметкерлериниң шаңарақ ағзаларына 3 млн.700 мың сумлық материаллық жәрдем көрсетилген.

Байрам мунәсибети менен жоқары хэм орта арнаўлы оқыў орынларының көзи әззи 10 студент-оқыўшыларына 1млн.800 мың сумлық Брайл жазыўы ушын арнаўлы дәптерлер тапсырылған.

Қарақалпақстан Республикасында жаз мәўсимиңде 25 балалар орайларында режедеги 11160 бала орнына 11175 бала саўаландырылған.

Сондай-ақ Ташкент қаласы, Самарканд, Қашқадарья, Ташкент хэм Жиззах ўалаятларындағы дем алыў орайларында «Мехрибанлық үйи» тәрбияланушылары, интернационалист-жаўынгерлер, Чернобыль апатшылығын сапластырыўға қатнасқан инсанлардың хэм мәкеме, кәрханаларда жумыс ислеп атырған мийнеткешлердиң жәми 3000 баласы дем алдырылған.

2016-жылдың 10-сентябрь күни Ташкент қаласында өткерилген «Балалардың жазғы дем алдырылыўын хэм саўаландырылыўын шөлкемлестириўшилердиң VI Республика Форумы»нда Қарақалпақстан Республикасындағы «Арал балалары» дем алыў хэм саўаландырыў орайы «Ең үлгили стационар балалар дем алыў орайы», Қоңырат районы хәкими З.Зайтов «Ең жанкүйер хәким», Нөкис қаласы ИИБ ХААБ ЖӨАК хэм ХП инспекторы лейтенант Н.Алланиязова «Ең белсенде ишки ислер мәкемелери хызметкери» хэм «Айдын жол» орайы медицина хызметкери Б.Султанова «Ең жақсы медицина хызметкери» номинациялар бойынша жеңимпазлар болып анықланды.

Өзбекистан Республикасында 2016-жылда жасларға байланыслы мәмлекетлик сиясатты әмелге асырыўға қаратылған қосымша ис-илажлар Бағдарламасы тийкарында жасларды хәр тәрәплеме раўажланған саламат хэм баркамал инсанлар етип тәрбиялаў, мәмлекетимизде әмелге асырылып атырған кең көлемли реформаларда жаслардың белсене қатнасыўын тәмийинлеў, олардың жетик инсанлар болып камал табыўына болған умтылысларын қоллап-қуўатлаў, талантлы жасларды хошәметлеў, жас әўлад ўәкиллеринде ўатан туйғысы сезимлерин еле де асырыў, пуқаралық жәмийетти раўажландырыў процессинде жаслардың белсендилигин тәмийинлеў мақсетинде 2016-жылдың май-июнь айларында жас кәнигелер арасында «Жылдың ең белсенди жас кәнигеси» таңлаўының 1-басқышы, 29-июнь күни таңлаўдың II Республикалық басқышы хэм жеңимпазларды сыйлықлаў кешеси өткерилген. Таңлаў жуўмақлары бойынша «Жылдың ең белсенди жас банк хызметкери», «Жылдың ең белсенди жас азық-аўқат санааты хызметкери», «Жылдың ең белсенди жас спорт тренери», «Жылдың ең белсенди жас илимпазы», «Жылдың ең белсенди жас шыпакери», «Жылдың ең белсенди жас транспортшы» номинациялары бойынша Қарақалпақстан Республикасы жеңимпазлары анықланған.

Сондай-ақ жас кәнигелер хэм колледж питкериўшилери арасында 2016-жыл 15-25-июнь күнлери «Ең жақсы жумысшы кәсиби ийеси» таңлаўының 1-басқышы, 5-июль күни Нөкис агроэкономика, Нөкис қурылыс хэм 2-санлы Нөкис санаат хэм хызмет көрсетиў кәсип-өнер колледжлеринде таңлаўдың республикалық II басқышы өткерилип, онда «Аўыл хожалығы машина хэм техникаларына хызмет көрсетиў механиги», «Кепсерлеў жумыслары (механик) техниги», «Қурылыс-пардозлаў жумыслары устасы», «Улыўма қурылыс жумыслары устасы», «Тигиўшилик хэм тигиў буйымларын ислеп шығарыў техник-технологии», «Аспаз», «Шаштәрез хэм декоратив косметика устасы» номинациялары бойынша жеңимпазлар анықланған.

Орта-арнаўлы кәсип-өнер колледжлери питкериўшилери, кәрхана хэм шөлкемлерде ислеўши жаслар, кәсиплик аўқам белсендилери арасында жумыс пенен тәмийинлениў, мийнет мәселелерине кирисиўине көмеклесиў, мийнет нызамшылығы, халқаралық мийнет стандартлары, сайлаў нызамшылығы, жаңадан қабыл етилген нызамларды халыққа үгит-

нәсиятлау бағдарында хуқықый темалар менен оқыу семинарларда бирлеспе кеңесиниң юридика бөлими хызметкерлери 35 мәрте қатнаскан.

“Өзбекистан Республикасы Олий Мәжлиси Нызамшылық палатасына киргизилген «Мийнетти қорғау хақында» ғы жаңа нызам жойбарына усыныслар киритиу бойынша «Мийнетти қорғау хақында» ғы нызам жойбары кәнигелер додалауында» атамасында дөгерек сәубетлери шөлкемлестирилген.

Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан кәсиплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси кеңесиниң «Саноатгеоконтехназорат» мәмлекетлик инспекциясы Қарақалпақстан Республикасы бойынша аймақлық басқармасы менен биргеликтеги Республикамыздағы кәуипли ислеп шығару факторлары тәсиринде ислеп атырған хызметкерлери бар болған кәрхана, мәкеме хәм шөлкемлерди 2016-жыл июнь-декабрь айлары аралығында үйрениудиң кестеси ислеп шығылып, кесте бойынша “Тақыятас дән” ААЖ, “Төрткүл дән өнимлери” ЖШЖ, “Қарақалпақ аймақлық электртармақлары” АЖ, “Шимолгазтаминат” УК, “Қоңырат сода заводы” УК кәрханаларында кәуипли ислеп шығару факторлары тәсиринде ислейтуғын жұмыс орынлары үйренилип, тийисли көрсетпелер хәм усыныслар берилген.

Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясының VII Қурылтай қарарларының орынланыуын тәмийинлеу мақсетинде Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясы Кеңеси президиумының 2016-жыл 22-январь күнги «Өзбекистан Республикасы Мәмлекетлик ғәрезсизлигиниң жигирма бес жыллығы мүнәсибети менен хәр бир район, қалада хызмет көрсетиу хәм сервис саласында колледж питкерийушилери ушын 25 тен жұмыс орынларын жаратыу хақында»ғы 1-2 санлы хәм усы қарар тийкарында бирлеспе кеңеси президиумының 2016-жыл 1-февральдағы 4-2 с санлы қарарлары қабыл етилип, 2016-жыл дауамында кәсиплик аўқамлары жәрдемінде колледж питкерийушилери ушын жәми 391 жұмыс орынлары жаратылған.

2016-жыл дауамында 3623 кәрханалардағы 12525 (104,43%) (реже 12000) жаңа жаратылған жұмыс орынларының хақықатта жаратылғанлығы бойынша хәм де 374 кәрхана, мәкемелерге жұмысқа кирген 646 кәсип-өнер колледжлери питкерийушилериниң жұмыс орынларындағы қонымлылығының мониторинги алып барылған.

Кәсиплик аўқамлары тәрәпинен мийнет хақыдан мүддети өткен қарыздарлықты сапластыруу, Өзбекистан Республикасы Министрлер Кабинетиниң 2002-жыл 19-марттағы 88-санлы қарарының орынланыуын тәмийинлеу мақсетинде бир қатар жұмыслар әмелге асырылған.

Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясы Кеңеси Президиумының 2014-жылы 19-апрелдеги 16-15-санлы «Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясы қурамындағы кәсиплик аўқамлары органлары тәрәпинен мийнет хақының өз уақтында төленийи үстинен жәмәтшилиқ қадағалауын алып баруудың үлги Тәртиби хақында»ғы қарары тийкарында мийнет хақыдан мүддети өткен қарыздарлықты сапластыруу хәм мониторинг алып баруу жұмыслары орынланып келинген.

2016 жылы кәсиплик аўқам тәрәпинен мийнет хақыдан қарыздарлық бойынша жұмыс бериушилерге 14 мәртебе, жергиликли хәкимият органларына 2 мәртебе рәсмий талапнамалар қойылған хәм 14 млрд. 830 млн. 700 мың сұм қарыздарлық өндирилген.

Хуқықый үгит-нәсиятлау жөнелиси бойынша мийнет мүнәсибетлери хәм басқа да хуқық салалары бойынша оқыу-семинарлар, сәубетлер өткерилген хәм де ғалаба хабар қураллары арқалы сәулелендирилип барылған.

2016-жыл дауамында Қарақалпақстан кәсиплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси кеңесине 225 жазба мүрәжатлар келип түскен хәм олардың бәршеси үйренип шығылып, 82 мүрәжаттың талабы қанаатландырылған.

Бирлеспе кеңеси юридикалық бөлими тәрәпинен пуқараларды қабыл етиу, хуқықый консультатив хызметлери бойынша 479 пуқараға, сондай-ақ “Исеним телефоны” арқалы 44 аўызеки сораулар қабыл етилип, хуқықый түсиндириулер берилген.

Мийнетти қорғау, Кәсиплик аўқамлар хақындағы Нызамының жаңа редакциясы жойбарына, Салық кодекси, “Кәсиплик аўқамлар, олардың хуқықлары хәм искерлигиниң

кепиллиги ҳаққинда»ғы Нызамына 23 усыныс, Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясы Кеңесиниң «Кәсиплик аўқам органында ис бериўши усынысын көрип шығыў ҳаққинда»ғы Режеге 6 усыныс берилген. Мийнет ҳаққиндағы нызам хўжжетлериниң орынланыўы хэм оған әмел етилиўин үйрениў жумысларында Қарақалпақстан Республикасы прокуратурасы менен 63, тикклей кәсиплик аўқам тәрәпинен 15 кәрхана хэм шөлкемлерде үйрениў жумыслары жүргизилип, анықланған кемшиликлер бойынша мағлыўматнама тийкарында прокуратура тәрәпинен 41 протест, 23 усыныс, кәсиплик аўқамлар тәрәпинен 10 усыныс киргизилген.

2016-жыл улыўма санаторийларда жолламалары менен 962 адам саўалландырылған. Соның ишинде 517 си хаял-қызлар. Сондай-ақ 60 бийпул санаторий жолламалары берилип, соннан 6 жоллама аўған урысы қатнасыўшыларына берилген. Жәми жолламалардың 897 си жеңиллетилген болып, дем алыўшылар жоллама баҳасының 45% төлеген.

Социаллық қамызландырыў бюджети есабынан жазғы балалар саўаландырыў орайларына жоба бойынша 214 млн. 194 мың 500 сўм сарыпланыўы белгиленип, хақықатында 215 млн 83 мың 900 сўм сарыпланып, 3050 бала дем алдырылған.

Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси, Өзбекистан Республикасы Саўда-санаат палатасының Қарақалпақстан Республикасы басқармасы хэм де Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан кәсиплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси кеңеси арасындағы 2014-2016-жыллар ушын дүзилген мийнет, социаллық-экономикалық мәселелер бойынша Аймақлық (территориялық) Келисимниң орынланыўын қадағалаў бойынша үш тәрәплеме комиссия қурамы:

Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңесиниң ўәкиллери:

Өзбекистан Саўда-санаат палатасының Қарақалпақстан Республикасы басқармасының ўәкиллери:

Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан кәсиплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси кеңесиниң ўәкиллери:

М.Содиқов

Қ.Әзербәев

М.Данияров

Б.Досымбетов

Н.Дурдыбаева

Р.Абдурахманов

Қ.Халмуратов

А.Сейтжанов

Қ.Мырзабаев

Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңесиниң,
Өзбекистан Республикасы Саўда-санаат Палатасының
Қарақалпақстан Республикасы Басқармасының, Өзбекистан
кәсіплик аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан
кәсіплик аўқамлары шөлкемлери Бирлеспеси Кеңесиниң
2017-жыл “_____” – апрельдеги _____,
_____ -санлы қоспа қарары менен мақуланған.

**Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси,
Өзбекистан Республикасы Саўда-санаат Палатасының Қарақалпақстан
Республикасы Басқармасы, Өзбекистан кәсіплик аўқамлары
Федерациясының Қарақалпақстан кәсіплик аўқамлары шөлкемлери
Бирлеспеси арасындағы 2017-2019-жыллар ушын дүзилген мийнет,
социал-экономикалық мәселелер бойынша**

**А Й М А К Л Ы Қ К Е Л И С И М И
(территориялық)**

**Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси, Өзбекистан Республикасы
Саўда-санаат Палатасының Қарақалпақстан Республикасы Басқармасы,
Өзбекистан кәсіплик аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан кәсіплик
аўқамлары шөлкемлери Бирлеспеси арасындағы 2017-2019-жыллар ушын дүзилген
мийнет, социал-экономикалық мәселелер бойынша
АЙМАҚЛЫҚ КЕЛИСИМ**

Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси (буннан былай – *Министрлер Кеңеси*), Өзбекистан Республикасы Саўда-санаат Палатасының Қарақалпақстан Республикасы Басқармасы (буннан былай – *«Палата»*), Өзбекистан кәсіплик аўқамлары шөлкемлери Федерациясының Қарақалпақстан кәсіплик аўқамлары шөлкемлери Бирлеспеси Кеңеси (буннан былай – *Кәсіплик аўқамлары*) кейинги орынларда «Тәреплер» деб аталыўшы толық хуқықлы ўәкиллер тымсалында:

-Өзбекистан хәм Қарақалпақстан Республикалары Конституциялары хәм нызам хужжетлерине әмел етип;

-2017-2021-жылларда Өзбекистан Республикасын раўажландырыўдың бес тийкарғы бағдары бойынша Хәрәкетлер стратегиясына әмел қылған ҳалда;

-Өзбекистан Республикасы Президенти тәрәпинен белгилеп берилген мәмлекет раўажланыўының барлық тараўларын демократик жаңалаў, либералластырыў хәм модернизациялаў барысындағы тийкарғы жөнелислерди орынлаў ушын қабыл қылып;

-пуқаралардың хуқық хәм еркинликлери, ғәрезсиз Өзбекистан мәплери үстинлигин тән алып;

-Өзбекистан Республикасының Биринши Президенти Ислам Каримов тәрәпинен белгилеп берилген бес бағдарға тийкарланған социаллық жөнелтирилген еркин базар экономикасын қәлиплестириўге көмеклесиў зәрүриятын тастыйықлап;

-мәмлекет, жумыс бериўшилер хәм хызметкерлердиң социаллық жуўапкершилигиниң әҳмийетлигин инабатқа алған ҳалда;

-хызметкерлер хәм жумыс бериўшилердиң хуқық хәм социаллық-экономикалық мәплерин қорғаўды тәмийинлеўде өз-ара әмелий бирге ислесиў, халықтың жасаў жағдайын жақсылаўды үзликсиз асырып барыў, жәмийетте социаллық татыўлық хәм турақлылықты сақлаў ушын нәтийжели бирге ислесиўди жолға қойыў мақсетинде социаллық шериклик принципин әмелге асыра отырып;

социаллық-экономикалық мәселелер бойынша келисип сиясат алып барыўдың улыўма принциплерин белгилеп бериўши усы төмендеги Аймақлық Келисимди дүзди (*буннан былай «Келисим»*).

Усы Келисим арқалы Өзбекистан хәм Қарақалпақстан Республикалары Конституциялары хәм нызам хужжетлерине әмел қылған ҳалда, тәреплер Келисимге киргизилген ўазыйпалардың орынланыўын зәрүр деп есаплайды.

Келисим тәреплердиң республикамиздағы реформаларды, жаңаланыў хәм модернизациялаў ислерин тереңлестириў, мәмлекет ислеп шығарыўшыларын хошаметлеў, техникалық хәм технологиялық жақтан қайта үскенелеў, инновациялық идеяларды хәм исленбелерди енгизиў көлемин кеңейтиў, жумыс пенен тәмийинлеў, мийнет ҳақы, мийнетти қорғаў, социаллық-экономикалық хәм хуқықый кепилликлер бойынша ўазыйпаларды белгилеп береді хәм Келисимниң орынланыўын тәмийинлеў мақсетинде тәреплер төмендеги миннетлемелерди өз мойнына алады.

I. ЭКОНОМИКАНЫ, ЖЕРГИЛИКЛИ ИСЛЕП ШЫҒАРЫЎДЫ ХӘМ ДЕ ИСБИЛЕРМЕНЛИКТИ РАЎАЖЛАНДЫРЫУ

Министрлер Кеңеси:

2.1. Республикамызда ислеп шығарылып атырған өним хәм хызметлердиң бәсекиге турақлылығын асырыў, ислеп шығарыўшыларды қоллап-қуўатлаў, экономиканың жетекши тараўларын модернизациялаў, техникалық хәм технологиялық жақтан қайта қуралландырыў, инновациялық идеялар хәм исленбелерди енгизиў көлемин кеңейтиў жумысларын алып барады.

2.2. Инвестиция киргизилиүиниң жақсыланыуын тәмийинлеўге қаратылған ис-илажларды белгилейди. Ислеп шығарыу хәм инфраструктураны модернизациялау хәм раўажландарыуға капитал қаржылар сарыплап атырған хожалық жүргизиуши субъектлерди хошаметлеу механизмлерин жетилистиреди.

2.3. Өзбекистан Республикасы Президентиниң 2016-жыл 5-октябрьдеги «Исбилерменлик искерлигин жедел раўажландырыуын тәмийинлеўге, жеке мүлкти хәр тәрәплеме қорғауға хәм исбилерменлик орталығын сапа тәрәптен жақсылауға байланыслы қосымша ис-илажлар ҳаққында»ғы ПФ-4848-санли Пәрманын орынлау бойынша келисилген ис-илажларды қабыл етеди.

2.4. Экономика хәм социаллық саланы еркинлестириу, соның ишинде максимал дәрежеде қолайлы исбилерменлик орталығын қәлиплестириу бойынша реформаларды еле де тереңлестирилиуин тәмийинлейди.

2.5. Жеке исбилерменлик, киши бизнести, шаңарақлық кәрханаларын раўажландырыу ушын жеңиллетилген кредитлер берилиуине жәрдемлеседи.

2.6. Республикамыздың социаллық-экономикалық жақтан раўажландырыудың зәрүр бағдарламаларын ислеп шығады, экономикалық реформаларды тереңлестиредиди хәм избе-из әмелге асырады.

2.7. Коммунал хызметлердиң сапасын жақсылау, мәхәллелердиң (ауыл пуқаралар жыйынларының) социаллық инфраструктурасын раўажландырыуға, оларды абаданластырыу хәм көклемзарластырыуға, халықты сыпатлы ишимлик сууы, сондай-ақ газ, электр энергиясы менен үзликсиз тәмийинлеу мөлшерленген бағдарламалар ислеп шығады, орынланыуын қадағалайды.

2.8. Нақ пулсыз есапласуу қуралы болған барлық түрдеги пластик карточкалар арқалы төлемлерди жолға қойуу хәм олардан пайдаланыуда қолайлықлар жаратыу бойынша сауда хәм басқа хызмет көрсетиу орынларын терминаллар менен толық тәмийинлениуи үстинен қадағалау орнатады.

2.9. Халыққа сауда хызметин көрсетиуде жақсылау, әсиресе, күнделикли зәрүрликтеги барлық түрдеги азық-ауқат өнимлерин сауда орынларында турақлы түрде болыуын, олардың халыққа үзликсиз сатылыуын турақлы қадағалауға алады. Орынлардағы қадағалаушы комиссиялар қурамына кәсиплик аўқам органлары хызметкерлериниң киргизилиуин тәмийинлейди.

2.10. Киши бизнес хәм жеке исбилерменлик субъектлерине, жас шаңарақларға үй-жай қуруу, реконструкция ислеу, үй-хожалық буйымлары, турмыслық техника, мебель үскенелерин сатып алыу арқалы турмыс шараятларын жақсылау мақсетинде жеңиллетилген кредитлер ажыратуу шараларын көредиди.

2.11. Социаллық әхмийеттеги бағдарламаларды ислеп шығады хәм әмелге асырады, кем тәмийинленген хәм көп балалы шаңарақларды, ислеп атырған аналарды социаллық қорғау хәм қоллап-қууатлаудың нызам ҳужжетлеринде белгиленген илажларының әмелге асырылыуын тәмийинлейди.

2.12. Хәр бир мәхәлледе жалғыз кекселер, пенсионерлер, майыплар, кем тәмийинленген хәм көп балалы шаңарақларға материаллық жәрдем көрсетиу ушын хәр жылы «Наўрыз» хәм «Ғәрезсизлик» байламлары қарсаңында мақсетли улыуа халықлық қайрыкомлық шембиликлерин белгиленген тәртипте шөлкемлестиредиди.

2.13. Халыққа транспорт хызмети көрсетилиуин жақсылау, республиканың ең алыс ауылларын қала менен байланыстырыушы жаңа жөнелислерди ашып, автобуслар қатнауын жолға қойуу мақсетинде тийисли уйымларға илажлар белгилейди.

2.14. Урыс қатнасыушылары хәм хәм оларға теңлестирилгенлер, мийнет фронты ветеранлары, «Мехрибанлық үйи», арнаулы мектеп-интернат тәрбияланыушылары, бағыушысын жоғалтқан, кем тәмийинленген шаңарақлар перзентлери, кәсип-өнер колледжлерине алыстан қатнап оқытуғын оқыушыларға, майып оқыушыларға хәм де мектеп жасындағы балаларға оқыу дәуиринде оқыу орнына барып келиуи ушын жәмийетлик транспортлардан белгиленген тәртипте бийпул пайдаланыу шараларын көриу хәм оның орынланыуын қадағалап барады.

2.15. Оқыу орынлары, мектептер, мектеп-интернатлар, мектепке шекемги тарбия мәкемелери, сондай-ақ ден саулықты сақлау тарауындағы мәкемелердин материаллык техникалык базасын бекемлеу, оларды капитал ремонтлау хэм реконструкция етиу бойынша тийисли илажлар белгилейди хэм орынланыуын қадағалайды.

2.16. Хэр жылы түрли дереклер есабына төмендеги социаллык объектлерди иске түсируу бойынша ис-илажларды белгилейди. **(1-қосымша).**

2.17. Коммунал хызметлер тарифлери асырылғанда, бул хаққында ғалаба хабар кураллары арқалы кеминде бир хәпте бурын хабар етилиуин тәмийинлейди.

2.18. Республикада ауыл-хожалығы өнимлерин жетистириуде көбейтиу, халықтың азық-ауқат өнимлерине болған талабын қанаатландыруу, азық-ауқат қәуипсизлигин тәмийинлеу хэм базарлардағы бақаларды пәсейтиуде халықтың үй алды қыйтақ жерлеринен нәтийжели пайдаланыуды шөлкемлестириу, балықшылықты, пал хәррешиликти, шаруашылықты, қусшылықты, бағшылықты, овощ, палыз егинлерин егиуде рауажландыруу бойынша әмелий илажлар қабыл етеди.

Палата:

2.19. Республикамызда исбилерменликти, ең биринши гезекте киши хэм жеке исбилерменликти рауажландырууға көмеклеседи, исбилерменлерге сырт ел шериклери менен әмелий байланысларды кеңейтиуде, экспорт өнимлерди сыртқы базарға алып шығыуда, сондай-ақ бәсекиге шыдамлы өнимлер ислеп шығарыуды тәмийинлеуши жаңа ислеп шығарыуды жолға қойыу хэм ислеп шығарыушыларды қайта үскенелеу ушын тиккелей сырт ел инвестицияларын киргизиуге көмеклеседи.

2.20. Исбилерменликти хэр тәреплеме қоллап-қууатлайды хэм олар ушын шараят жаратады, исбилерменлерге кең түрде хызметлер көрсетиу, сондай-ақ мағлыұматлар тәмийинаты хэм мәсләхәтлер бериу, оларды Өзбекистан Республикасы ислеп шығарыушылары хаққындағы, олар тәрепинен ислеп шығарылып атырған өнимлер, инвестициялык имканиятлар хаққындағы мағлыұматлар, потенциал шериклер хэм жаңа технологиялар сатып алыу имканиятларына байланысly мағлыұматлар менен тәмийинлейди.

2.21. Исбилерменликтин рауажланыуына тосқынлык етип атырған машқалаларды анықлайды хэм сапластыруу илажларын көреди. Исбилерменликтин рауажланыуына хэм товар ислеп шығарыушылардын, исбилерменлердин жумыс хәрекетин жақсылауға қаратылған нызамшылықты жетилистириу бойынша илажларға белгиленген тәртипте қатнасады.

2.22. Исбилерменлик субъектлерине хэр қыйлы консалтинг хызметлер көрсетеди.

2.23. Исбилерменлик субъектлерине жергиликли хэм халықаралық көргизбелерде қатнасыулары хэм де заманагөй алдыңғы техника хэм технологияларды алыуларына көмеклеседи.

2.24. Исбилерменлик субъектлерине банк кредитлери (соның ишинде жеңиллетилген) қаржыларды алыуда әмелий жәрдемлер көрсетеди.

Кәсиплик ауқамлары:

2.25. Хүкметимиз тәрепинен әмелге асырылып атырған социаллык-экономикалык реформаларды, халықты социаллык қорғауды күшейтиуге қаратылған дәстүрлерди қоллап-қууатлайды.

2.26. Ислеушилер хэм жумыс бериушилердин мийнетке байланысly хуқықлары хэм социаллык-экономикалык мәплеринин қорғалыуын тәмийинлеу, социаллык шериклик принципи тийкарында жәмийетте социаллык татыулық хэм турақлылықты сақлап турыу ислеринде әмелий бирге ислесиуде жолға қойады.

2.27. Халықтың бәнтлигинин нәтийжели түрлерин, сонын ишинде киши бизнес хэм жеке исбилерменликти, хызмет көрсетиу хэм сервис саласын, үй-жай, ислеп шығарыу хэм социаллык инфраструктура объектлерин қуруу жумысларын рауажландыруу жумысларына, сондай-ақ қасанашылық, өнерментшилик хэм шаңарақ қарханаларын кең ен жайдыруу бойынша илажлар орынланыуын тәмийинлениуге, жаңа жумыс орынларын жаратыу аймақлык бағдарламаларының әмелге асыуына көмеклеседи.

II. НОРМАТИВЛИК-ДӨРЕТИҮШИЛИК ЖУМЫСЛАР ХӘМ ХЫЗМЕТКЕРЛЕРДИҢ ХУҚЫҚЫЙ ҚОРҒАЛЫҰЫН ТӘМИЙИНЛЕҰ

Министрлер Кеңеси:

3.1. Халықтың социаллық-экономикалық мәплерине байланысly қарарларды қабыл етиўде кәсиплик аўқамлары менен социаллық шериклик тийкарында жумыс алып барады. Сондай-ақ кәсиплик аўқамларының мүрәжәәтлери хәм усынысларын көрип шығады.

3.2. Социаллық шериклерге мийнет хәқы төлеўди тәртипке салыўда хәм оның өз ўақтында төлениўин тәмийинлеўде жәмәәтлик шәртнамалар ролин асырыўға байланысly қосымша илажлар көреди.

3.3. Жоқары хәм орта-арнаўлы кәсип-өнер колледжлери, сондай-ақ қәнигелигин арттырыў бойынша барлық билим бериў мәкемелеринде «Халықаралық хәм миллий мийнет стандартлары» темасында оқыўлар өткизилиўин жолға қояды.

3.4. Жумыс бериўшилер, мәмлекетлик хәкимияты хәм басқарыў органлары басшылары, сондай-ақ жоқары хәм орта арнаўлы кәсип-өнер билимлендириў мәкемелери питкериўшилерииниң хуқықый саўатханлығын асырыў бойынша системалы жумыслардың шөлкемлестирилиўин қадағалайды.

3.5. Кәсиплик аўқамлары тәрeпинен анықланған мийнетке байланысly нызамбузыўшылықлар жумыс бериўшилердиң өзлери тәрeпинен ыхтиярий түрде сапластырылмаған жағдайларда нызамбузыўшылық анықланған юридикалық шахслардың жоқары органлары менен биргеликте социаллық шериклик хәм өз-ара пикирлесий принциплери тийкарында хызметкерлердиң бузылған мийнет хуқықларын судларда қорғаўға шекемги болған жумысларды әмелге асырады.

3.6. Министрлик, мәкеме, шөлкем хәм кәрханаларда орнатылған исеним телефонлары хәм виртуал қабыллаўханалар тармағын кеңейтиў арқалы социаллық мийнет мәселелери бойынша халық пенен қайта байланыс механизмин және де жетилистириў бойынша илажлар белгилейди.

3.7. Кәсиплик аўқамларының мийнет нызамшылығы бузылыўының алдын алыў бойынша барлық министрлик хәм мәкемелер менен системалы түрде бирге ислесийин тәмийинлейди.

3.8. Аймақлық хәм жергиликли көлемлерде илимий тийкарланған мийнет нормаларын ислеп шығарыў ушын шараятлар жаратыў арқалы нормативлик тийкарды раўажландырыў жумысларын даўам еттиреди.

Палата:

3.9. Исбилерменлик субъектлери мәплерин суд уйымларында қорғайды.

3.10. Район, қалаларда өз искерлигин жолға қойған исбилерменлик субъектлерииниң хуқықый билимин асырыў, оларға жаратылып атырған жеңилликлер хәм шараятларды түсиндириў бойынша, сондай-ақ исбилерменлик жумысын баслаўды мақсет еткен жаслар, әсиресе, кәсип-өнер колледжлери питкериўшилери ушын исбилерменлик жумысларын жургизиў бойынша оқыў-семинарлар шөлкемлестиреди.

3.11. Жаңа кәрхана, шөлкем, мәкеме дузиўде, әсиресе, оқыў орынларын питкерип банклерден жеңиллетилген кредитлер алған жаслардың хўжетлерин рәсмийлестириўде бийпул хуқықый жәрдем көрсетеди.

3.12. Исбилерменлер хәм басшылардың хәр тәрeплеме укыпшылық искерлигин асырыў, менеджмент, маркетинг, қаржы, коммерция салаларындағы қәнигеликлерин оқытыў хәм қайта таярлаў жумысларын шөлкемлестиреди.

Кәсиплик аўқамлары:

3.13. Мийнеткешлердиң мийнет, социаллық-экономикалық хуқықларын хәм мәплерин қорғаўға бағдарланған нызам актлерииниң сақланыўы үстинен жәмәәтшилик қадағалаўды әмелге асырады. Мийнет жәмәәтлеринде мийнет мүнәсибетлерине байланысly машқалаларды үйренеди хәм олардың шешилиўинде мийнет нызамшылығы мәселелери бойынша кәсиплик аўқам ағзаларына юридикалық хәм хуқықый жәрдем көрсетеди.

3.14. Мийнетти қорғау мәселелерининг әхмийети хаққында жәмәәтшилик пикирин қәлиплестириу бойынша ғалаба хабар қураллары арқалы кең түсиндириу жұмысларын алып барады.

3.15. Өзбекстан Республикасы Министрлер Кабинетининг 2008-жыл 12-ноябрдеги 245-санлы қарары менен тастыйықланған «Кәрханалар, шөлкемлер хәм мәкемелерде мийнетти қорғау қорын шөлкемлестириу хәм оның қаржыларынан пайдаланыу тәртиби хаққында»ғы Қағыйдаға мууапық кәрханаларда мийнетти қорғау қорын шөлкемлестиреди хәм оның қаржыларынан пайдаланыу бойынша жұмыс бериушилер хәм басланғыш кәсиплик аўқам шөлкемлерине әмелий жәрдем береди.

3.16. Халықты жұмыс пенен тәмийинлеу бойынша Республикалық «Бәнтлик» бағдарламасына жеке исбилерменлик, халық өнерментшилиги, шаңарақлық кәрханалары хәм касанашылық мийнетин раўажландырыуға байланыслы анық усыныслар береди.

III. МИЙНЕТКЕ ХАҚЫ ТӨЛЕУ, ДӘРАМАТЛАР ХӘМ ХАЛЫҚТЫҢ ТУРМЫС ДӘРЕЖЕСИ

Министрлер Кеңеси:

4.1. Өзбекстан Республикасы Мийнет кодексининг 155-статьясына мууапық ең кем мийнет хақының 1 разряд тийкарында төлениу бойынша ис-илажлар көреди.

4.2. Мийнет хақылары, пенсия, стипендия хәм напақалардың белгиленген мүддетлерде берилиуин тәмийинлейди. Мүддети өткен қарыздарлыққа жол қойылмауын қадағалап барады. Сондай-ақ Өзбекстан Республикасының нормативлик хужжетлери тийкарында хызметкерлерге ўақтынша жұмысқа жарамсызлық, хәмледарлық хәм тууыу напақаларын өз ўақтында төлениуин қадағалап барады.

4.3. Мийнеткешлердин мийнетининг қорғалуы үлгили жолға қойылған кәрханалар, шөлкемлер хәм мәкемелерди хукимет тәрәпинен хошаметлеуди жолға қойууды шөлкемлестиреди.

4.4. Мийнетке хақы төлеу фондының тариф бөлеги хәм тарифке қосымша бөлеги ортасындағы пропорционалықты мәмлекет тәрәпинен хәм жәмәәт шәртнамалары тийкарында орнатылуын тәмийинлейди.

4.5. Қарақалпақстан Республикасы Орайлық банк басқармасы, Қарақалпақстан Республикасы Қаржы министрлиги хәм Қарақалпақстан Республикасы Статистика басқармасы, Қарақалпақстан кәсиплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспеси ортасында хызметкерлердин мийнет хақыларын өз ўақтында берилиуин қадағалап бару мақсетинде жұмыс искерлигинде пайдаланыу ушын мийнет хақыдан мүддети өткен қазрдарлық хаққында мағлыўмат алмасыуын жолға қояды.

Кәсиплик аўқамлары:

4.6. Мийнет хақының өз ўақтында төлениуи үстинен жәмәәтлик қадағалауын алып баруудың үлги тәртиби тийкарында хызметкерлерге мийнет хақыларын өз ўақтында берилиуининг жәмәәтлик қадағалауын алып барады. Орынларда дүзилип атырған жәмәәтлик шәртнамаларға мийнет хақы төлеуери кешиктирилгенлиги ушын жұмыс бериушилердин жууапкершилигин асыруу бойынша бәнтлердин киргизилиуине ериседи.

4.7. Усақлап сатуу, улыўма аўқатланыу орынлары хәм қурылыс кәрханаларында хызметкерлер саны хәм мийнетке хақы төлеу фондының ең кем нормаларына әмел етилиуин биргеликте қадағалайды.

4.8. Мийнет хақының өз ўақтында төлениуи, ең кем мийнет хақы стандартларына әмел етилиуи, ең кем мийнет хақының бирден-бир тариф сеткасының биринши разряды ставкасынан кем болмаслығы үстинен жәмәәтшилик қадағалауны күшейтеди.

IV. МИЙНЕТ БАЗАРЫН РАЎАЖЛАНДЫРУУ, ХАЛЫҚТЫ ЖУМЫС ПЕНЕН ТӘМИЙИНЛЕУГЕ ЖӘРДЕМЛЕСИУ

Министрлер Кеңеси:

5.1. Бәнтлик бағдарлары бойынша қала хәм районларда жұмыс орынларын шөлкемлестиреди, халықтың бәнтлигин тәмийинлеу Бағдарламаларын ислеп шығады хәм орынлау бойынша системалы илажлардың әмелге асырылуын тәмийинлейди. Бунда

турақлы мийнет хақыны хәм қәуипсиз мийнет шараятын тәмийинлеуши турақлы жұмыс орынларының, әсиресе, аўыллық жерлерде жаратылыўына айрықша итибар қаратады.

5.2. Халықтың бәнтлигиниң нәтийжели түрлерин, соның ишинде киши бизнес хәм жеке исбилерменликти, хызмет көрсетиў хәм сервис саласын, үй-жай, ислеп шығарыў хәм социаллық инфраструктуралық объектлерди қурыў жұмысларын раўажландырыў бойынша, сондай-ақ касанашылық, өнерментлик хәм шаңарақлық кәрханалардың кең енгизлиўи бойынша илажларды белгилейди хәм әмелге асырады.

5.3. Халықаралық мийнет шөлкеминиң методи бойынша есаплап шығылған улыўма жұмыссызлық дәрежеси экономикалық искер, жұмысқа жарамлы халықтың 5 пайызынан аспаўын тәмийинлеў, жұмыссыз пуқараларды жұмыс пенен тәмийинлеў мақсетинде оларды кәсиплик таярлықтан өткерий хәм қайта таярлаў системасын және де жетилистиреди, усы мәселелерге итибарды күшейтиў, сондай-ақ оларда хақы төленетуғын жәмийетлик жұмысларына тартыў илажларын көреді.

5.4. Аўыллық жерлерде халықтың бәнтлигиниң турақлы өсиўин тәмийинлейди, әсиресе хаял-қызларды, жасларды, жоқары хәм орта арнаўлы кәсиплик билимлендирий мәкемелериниң питкерийушилерин, қураллы күшлер қатарынан мүддетли хызметин өтеп қайтқанларды хәм халықтың жәрдемге мүтәж қатламын жұмысқа орналастырыўға хәр тәрәплеме көмеклеседи хәм тәмийинлейди.

5.5. Республикалық, қалалық хәм районлық «Бәнтлик» бағдарламаларын ислеп шығыўда кәсиплик аўқамы шөлкемлериниң усынысларын есапқа алады.

5.6. Хәр жылғы «Бәнтлик» бағдарламасына тийкарланып, **2-қосымшаға** муўапық жаңа жұмыс орынларын шөлкемлестиреди, соның ишинде социаллық қорғаўға мүтәж пуқаралар ушын квота бойынша да жұмыс орынлары дүзиледи.

5.7. Мийнетке жарамлы халықты, биринши гезекте жасларды, орта-арнаўлы кәсип-өнер колледжлери хәм жоқары оқыў орынлары питкерийушилерин жұмыс пенен тәмийинлеў шараларын көреді. Жаңа жұмыс орынларын жаратыў бойынша ис-илажларды даўам еттиреді.

5.8. Мийнет базарын анализлеў барысында мийнет базарында талап жоқары болған кәсиплер бойынша қәнигелер таярлаўды, кәсип-өнер колледжлери питкерийушилерин қәнигелиги бойынша жұмысқа орналастырыўды тәмийинлеўди, жас кадрлардың өз жұмыс орынларындағы қонымлылығында жұмыс берийушилер жуўапкершилигин асырыў шараларын көреді.

5.9. Экономиканың рәсмий емес секторында бәнтлик дәрежесин кемейтиў, ҒМДА мәмлекетлерине мийнет миграциясын нәтийжели тәртипке салыў, сондай-ақ қайтып келип атырған мигрантларды жұмысқа жайластырыў бойынша ис-илажлар ислеп шығады.

5.10. Юридикалық шахслардың сапластырылыўы хәм қайта дүзилиўи нәтийжесинде жұмыстан босаған хызметкерлердиң нызамлы хуқықларына тәмийинлеў, оларды қайта оқытыў, қәнигелигин асырыў хәм жұмысқа жайластырыў бойынша илажлар белгилейди.

Палата:

5.11. Мәмлекет хәм хожалық басқарыў органлары менен биргеликте қосымша жұмыс орынларының жаратылыўына, киши кәрханалар тармақларының кеңейиўине жәрдем береді.

Кәсиплик аўқамлары:

5.12. Тийисли министрликлер, шөлкемлер менен биргеликте мийнет ярмаркаларын шөлкемлестирий, оған жәмәәтшилик пенен биргеликте жұмыссыз пуқараларды ғалаба түрде қатнастырыў ислерине жәрдемлеседи.

Жұмыс пенен бәнт болмаған халықты, әсиресе жасларды жұмысқа жайластырыўға жәрдемлеседи.

5.13. Мийнет органлары менен биргеликте жаңа жұмыс орынлары мониторингин алып барады, сондай-ақ жаңадан жаратылған жұмыс орынларының хақықатта жаратылғанлығын үйрениў бойынша мониторинг өткереди.

5.14. Аўыллық жерлерде халық бәнтлигиниң турақлы өсиўин, әсиресе, хаял-қызлар, жаслар, жоқары хәм орта арнаўлы кәсип-өнер билимлендирий мәкемелериниң питкерийушилерин, қураллы күшлер қатарында мүддетли хызметин өтеп қайтқанлар хәм

халықтың социаллық жақтан мүтәж қатламларын жумысқа орналастырыўға хәр тәрәплеме көмеклеседи.

5.15. Жаңа жумыс орынларының жаратылыўына әмелий жәрдем көрсетеди.

V. МИЙНЕТТИ ҚОРҒАҰ ХӘМ ҚӘҰИПСИЗЛИК.

Министрлер Кеңеси:

6.1. Өзбекистан Республикасы Мийнет министрлиги Коллегиясы, Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясы Кеңеси Президиумы хәм Өзбекистан Саўда-санаат палатасы Атқарыў комитети тәрәпинен 2012-жыл 3-сентябрьде тастыйықланған «Мийнетти қорғаў илажларын жобаластырыў бойынша усыныслары»нан келип шығып, хәр бир кәрханада жәмәәтлик шәртнамасында мийнетти қорғаў бойынша келисимниң дүзилиўин хәм оны қаржыландырыўды тәмийинлеў илажларын көреди.

Өзбекистан Республикасы Мийнет Кодексининг 214-статьясына муўапық, онда көрсетип өтилген хызметкерлердиң Ден саўлықты сақлаў министрлигиниң 2012-жыл 10-июльдағы 200-санлы буйрығы менен белгиленген тәртипте дәслепки хәм кейинги ўақытлары белгиленген мүддетлерде көриктен өткерилиўинде хызметкерлер шығымдар болмаған ҳалда шөлкемлестирилиўин тәмийинлейди.

Өзбекистан Республикасы Министрлер Кабинетиниң 2008-жыл 12-ноябрьдеги 245-санлы қарары менен тастыйықланған «Кәрханалар, шөлкемлер хәм мәкемелерде мийнетти қорғаў қорын шөлкемлестириў хәм оның қаржыларынан пайдаланыў тәртиби ҳаққында»ғы Қағыйдаға муўапық кәрханаларда мийнетти қорғаў қорын шөлкемлестиреди хәм оның қаржыларынан пайдаланыўды енгизеди.

6.2. Ислеп шығарыўдағы бахытсыз хәдийселерди хәм ислеўшилердиң саламатлығының басқа түрдеги зыянланыўын тексериў хәм есапқа алыў бойынша жумысларда Қарақалпақстан Республикасы Мийнет министрлиги менен биргеликте кәсиплик аўқам ўәкиллериниң қатнасыўын тәмийинлейди.

6.3. Республикада ислеўшилердиң мийнетин қорғаўға арнаўлы түрде қаржы ажыратылыў мәселесин шешиўге жәрдем береди. Бул қаржы сарп-қәрежетлери кәсиплик аўқам шөлкемлери менен келисилген ҳалда әмелге асырылады, басқа мақсетлерге сарыплаўға жол қойылмайды.

6.4. Жергиликли бюджет есабынан қаржыландырылатуғын шөлкем хәм мәкемелерде хызметкерлердиң мийнетин қорғаў илажларына итибарды күшейтеди.

6.5. Мәмлекетимиздиң турақлы раўажланыўына бағдарланған 2013-2017-жылларда Өзбекистан Республикасында қоршаған орталықтың қорғалыўы бойынша хәрәкетлер бағдарламасының орынланыўына хәр тәрәплеме көмеклеседи.

Ислеп шығарыўда жаракатланыў хәм кәсип кеселликлериниң алдын алыў, сондай-ақ оларды келип шығыўын себеплерин сапластырыў, мәмлекетлик қадағалаў хәм тексериў органлары менен биргеликте мийнет шараятлары хәм оның қорғалыўы, санаат хәм экологиялық қәўипсизлик аўхалын биргеликте тексериў әмелиятын кеңейтиў;

-бюджет кәрхана, шөлкем хәм мәкемелерде мийнетти қорғаў илажларын қаржыландырыў;

-мийнет шараятлары бойынша жумыс орынларын аттестациядан өткериў;

-мийнетти қорғаў бойынша ўәкиллер сайланыўы, оқытылыўы, сондай-ақ қәнигелигин асырыў даўамында оларды нәтийжели жумыс ислеўлери ушын шараятлар жаратып берилиўин жәмәәтлик шәртнамаларда сәўлелендирилиўи үстинен жәмәәтшилик қадағалаўын күшейтеди.

6.6. Жаңа редакциядағы Өзбекистан Республикасы “Мийнетти қорғаў ҳаққында”ғы Нызамының 31-статьясына муўапық кәсиплик аўқамлары хәм хызметкерлердиң басқа ўәкиллик органлары мийнетти қорғаў саласында ўәкиллик, сондай-ақ хызметкерлердиң ҳуқықлары хәм нызамлы мәплериниң қорғалыўын әмелге асырады.

6.7. Төмендегилердиң тийисли кәрхана, шөлкемлер тәрәпинен орынланыўының қадағалаўын әмелге асырады:

Жаңа редакциядағы Өзбекистан Республикасы “Мийнетти қорғаў ҳаққында”ғы Нызамының 12-статьясына муўапық ислеп шығарыў искерлигин әмелге асырыўшы,

хызметкерлердин саны елиў адам хэм оннан артық болған хэр бир шөлкемде мийнетти қорғаў талапларына әмел етилиўин тәмийинлеў, олардың орынланыўы үстинен қадағалаўды әмелге асырыў мақсетинде мийнетти қорғаў хызмети шөлкемлестирилиўи яки мийнетти қорғаў бойынша тийисли таярлыққа ийе болған қәнигелик лаўазымын енгизиў. Елиў хэм оннан артық транспорт қураллары бар болған шөлкем, кәрханаларда жол хәрекети қәуипсизлиги хызметин шөлкемлестириў яки жол хәрекети қәуипсизлиги бойынша қәнигелик лаўазымын енгизиў.

Мийнетти қорғаў хызметиниң ўазыйпаларын мийнетти қорғаў саласындағы хызметлер базарының профессионал қатнасыўшылары тәрәпинен шәртнама тийкарында әмелге асырылыўы мүмкин.

Кәсиплик аўқамлары:

6.8. Кәрхана, шөлкем хэм мәкемелерде мийнетти қорғаў бойынша нызам хўжетлериниң сақланыўы үстинен қадағалаў алып барады, мийнетти қорғаўдың аўхалын үйренеди, оны жақсылаў бойынша жәмәәтлик шәртнамаларда көзде тутылған илажлардың орынланыўын қадағалайды.

6.9. Өзбекистан Республикасы Мийнет министрлиги Коллегиясы, Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясы Кеңеси Президиумы хэм Өзбекистан Саўда-санаат палатасы Атқарыў комитети тәрәпинен 2012-жыл 3-сентябрьде тастыйықланған «Мийнетти қорғаў илажларын жобаластырыў бойынша усыныслары»нан келип шығып, хэр бир кәрханада жәмәәтлик шәртнамасында мийнетти қорғаў бойынша келисимниң дүзилиўи хэм оны қаржыландырыўды тәмийинлениўиниң қадағалаўын алып барады.

6.10. Ислеп шығарыўда бахытсыз хәдийсе ақыбетинде набыт болған, майып болып қалған ямаса кәсип кеселлигине шалынып кәсиплик мийнетке жарамсыз болып қалған ислеўшилерге, бағыўшысын жоғалтқан шаңарақларға төленетуғын төлемлердиң өз ўақтында төлениўин қадағалайды. Бул бойынша нызам талапларын бузған лаўазымдағы адамлар үстинен хуқық қорғаў уйымларына мүрәжәт етеди.

6.11. Мийнетти қорғаў бойынша ўәкиллерди сайлаў, оларды оқытыў, қәнигелигин асырыў хэм олардың нәтийжели ислеўи ушын шараятлар жаратып берилиўин жәмәәтлик келисимлери хэм шәртнамаларына киргизилиўи үстинен жәмәәтшилик қадағалаўын тәмийинлейди.

6.12. Кәсиплик аўқамлары тәрәпинен «Мийнетти қорғаў бойынша жәмәәтшилик қадағалаўын ең жақсы шөлкемлестириў бойынша республикалық көрик-таңлаўы ҳаққындағы Режеси тийкарында кәрханаларда усы атамадағы көрик-таңлаўларды шөлкемлестирип барады.

VI. СОЦИАЛЛЫҚ КЕПИЛЛИКЛЕР, СОЦИАЛЛЫҚ ҚОРҒАЎ

Министрлер Кеңеси:

7.1. Хэр жылы социаллық әхмийетке ийе болған мәмлекетлик бағдарламаға муўапық социаллық илажларды күшейтиў шараларын көреди.

Өзбекистан Республикасы Президентиниң 2016-жыл 28-декабрьдеги “Кекселер хэм майыпларды мәмлекет тәрәпинен қоллап-қуўатлаў системасын және де жетилистириўге байланыслы қосымша ис-илажлар ҳаққында”ғы ПҚ-2705-санлы Қарарын әмелге асырыў бойынша системалы жумысларды алып барыўды шөлкемлестиреди.

Өзбекистан Республикасы Президентиниң 2017-жыл 7-февральдағы ПФ-4947-санлы Пәрманы менен тастыйықланған 2017-2021-жылларда Өзбекистан Республикасын раўажландырыўдың бес тийкаргы бағдары бойынша Хәрәкетлер стратегиясын “Халық менен пикирлесиў хэм инсан мәплери жылы”нда әмелге асырыўға байланыслы Мәмлекетлик бағдарламасы шеңберинде бәрше мәмлекетлик емес, коммерсиялық емес шөлкемлер менен биргеликте хэр бир мийнеткеш хэр бир шаңараққа жетип барған ҳалда олардың социаллық машқалаларын шешилиўин тәмийинлейди.

7.2. Хэр жылы республика халқын социаллық жақтан қорғаў мақсетинде жергиликли бюджеттен районлар хэм қалалар кесиминде төмендеги муғдарда қаржы ажыратады. *(3-қосымша).*

7.3. Өзбекистан Республикасының «Мийнет кодекси», «Халықты жұмыс пенен тәмийинлеу ҳаққында»ғы Нызамы, сондай-ақ социаллық қорғауға мүтәж инсанларды жұмысқа жайластырыу ушын жұмыс орынларын бәнт етип қойыу тәртиби, майыпларды социаллық қорғау, «Мийнетти қорғау ҳаққында»ғы нызам хужжетлери талапларына жұмыс бериушилер тәрeпинен әмел етилиуиниң қадағалауын алып барады.

7.4. Кәрханаларда жұмыс орынларының қысқартылыуы яки кәрхана банкротқа ушыраған жағдайларда хызметкерлердиң хуқық хәм мәплериниң сақланыуын тәмийинлеу жұмысларын қадағалап барады.

7.5. Өзбекистан Республикасы Министрлер Кабинетиниң 2009-жыл 24-июньдағы 177-санлы қарары менен тастыйықланған «Жұмыс бериушиниң пуқаралық жууапкершилигин мәжбүрий қамсыздандырыу қағыйдалары» таларларының кәрхана, шөлкем хәм мәкемелерде орынланыуын тәмийинлейди.

7.6. Мектептерде, мектепке шекемги тәрбия мәкемелериндеги балалардың саламатлығын беккемлеу, билим алыу хәм хәр тәрeплеме жетик болыуы ушын шараятларды жақсылайды. Кем тәмийинленген шаңарақлардың балаларын қысқы кийим, оқыу қураллар топламы менен тәмийинлеу илажларын көреді (**4-қосымша**).

Палата:

7.7. Исбилерменлик субъектлери искерлигиниң сапластырылыуы уақтында хызметкерлердиң нызам, жәмәәтлик хәм мийнет шәртнамалары тәрeпинен белгиленген хуқықларының сақланыуын тәмийинлейди.

7.8. Өзбекистан Республикасы Президентиниң 2017-жыл 7-февральдағы ПФ-4947-санлы Пәрманы менен тастыйықланған 2017-2021-жылларда Өзбекистан Республикасын рауажландырыудың бес тийкаргы бағдары бойынша Хәрeкетлер стратегиясын “Халық менен пикирлесий хәм инсан мәплери жылы”нда әмелге асырыуға байланыслы Мәмлекетлик бағдарламасы шеңберинде бәрше мәмлекетлик емес, коммерсиялық емес шөлкемлер менен биргеликте хәр бир мийнеткеш хәр бир шаңараққа жетип барған халда олардың социаллық машқалаларын шешиуге хәр тәрeплеме көмеклеседи.

Кәсиплик аўқамлары:

7.9. Өзбекистан Республикасы Президентиниң 2017-жыл 7-февральдағы ПФ-4947-санлы Пәрманы менен тастыйықланған 2017-2021-жылларда Өзбекистан Республикасын рауажландырыудың бес тийкаргы бағдары бойынша Хәрeкетлер стратегиясын “Халық менен пикирлесий хәм инсан мәплери жылы”нда әмелге асырыуға байланыслы Мәмлекетлик бағдарламасы шеңберинде бәрше мәмлекетлик емес, коммерсиялық емес шөлкемлер менен биргеликте хәр бир мийнеткеш хәр бир шаңараққа жетип барған халда олардың социаллық машқалаларын шешиуге хәр тәрeплеме көмеклеседи.

7.10. Халықаралық мийнет шөлкеминиң «Жұмысқа қабыл етиу ушын ең киши жас хаққында»ғы 138-конвенция хәм «Балалар мийнетиниң аўыр түрлерин қадаған етиу хәм болдырмауға байланыслы қыстаулы илажлар хаққында»ғы 182-конвенциялары тийкарында қабыл етилген миллий нызам хужжетлери талапларына әмел етилиуи үстинен жәмәәтшилик қадағалауын орнатады.

7.11. Хәр жылы социаллық әхмийетке ийе мәмлекетлик бағдарламалар илажларына мууапық мийнеткешлер хәм олардың шаңарақ ағзаларын социаллық қорғау, бәрше мүлик формасындағы кәрхана, шөлкем, мәкемелерде жұмыс бериушилер хәм кәсиплик аўқамлары ортасында жәмәәтлик шәртнамалардың дүзилиуин әмелге асырыу хәм сол арқалы бәрше хызметкерлерди, көп балалы, кем тәмийинленген, жәрдемге мүтәж шаңарақларды, жұмыс ислеп атырған майыпларды, хаял-қызларды, жасларды социаллық-экономикалық жақтан қорғау, олардың ден саулықларын қорғауды күшейтиу илажларын алып барады.

7.12. Хәр жылы жұмыс бериушилер есабынан жәмәәтлик шәртнамалар арқалы кем тәмийинленген, бағыушысын жоғалтқан шаңарақлардың балаларына оқыу қураллары, сабақлықлар алып бериудиң қаржыларын қаплауды шөлкемлестиреди.

7.13. Жәмәәтлик шәртнамалар арқалы мийнеткешлердиң, соның ишинде ислеуши майыплардың хәм кем тәмийинленген шаңарақ ағзаларының мәдений дем алысын хәм сауаландырылыуын шөлкемлестиреди.

7.14. Қаржы имканиятларынан келип шыққан ҳалда «Наўрыз», «Ийд рамазон», «Қурбон хайити», Ғарезсизлик, Конституция байрамларында жәрдемге мүтәжлер, майыплар, ветеранлар, жалғыз кекселер аўхалынан хабар алынады хәм материаллык жәрдемлер көрсетиледи.

7.15. Хәркеттеги нызамларға, Президент Пәрманлары, қарарлары талапларына муўапық түрде мийнетке хақы төлеўди дурыс шөлкемлестириўге, мийнет хәм ислеп шығарыў тәртибиниң беккемлениўине көмеклеседи.

7.16. Барлық хожалық жүргизиўши субъектлерде ислеўшилердиң жәмәтлик-шәртнамалық қатнасықлар менен қамтылыўына ериседи. Жәмәтлик келисимлер хәм жәмәтлик шәртнамалар арқалы кәрханаларда жұмыс орынларының сақланыўына, меншиктиң барлық түриндеги кәрханаларда мийнеткешлер хуқық хәм мәплериниң теңдей тәмийинлениўине жәрдемин бередиди. Сондай-ақ жәмәтлик шәртнамаларға мийнет ветеранлары, пенсионерлер, майыплар хәм көп балалы, кем тәмийинленген шаңарақлар ушын қосымша жеңилликлердиң киргизилиўине ериседи.

7.17. Халқымыздың миллий, диний, улыўма халықлык байрамлары қарсаңында кем тәмийинленген шаңарақларға, соның ишинде майыплар, пенсионерлер хәм басқалар күтимине мүтәж адамларға, жалғыз кекселерге материаллык жәрдем көрсетеди. Бир қатар «Мехрибанлык» хәм «Мириўбет» үйлерине қәўендерлик жәрдемлерин көрсетеди.

7.18. Кәрхана, шөлкем хәм мәкемелерде әмелият өтеп атырған колледж питкериушилери, колледжди айрықша диплом менен питкерип жұмысқа жайласқан жасларға, устазлыкқа бекитилген хызметкерлер ушын хошәметлеў системасын жәмәтлик шәртнамаларға киритилиўине ериседи.

7.19. Фермер хожалықларында жұмыс пенен бәнт болған ислеўшилердиң ең кем саны бойынша нормалардың орынланыўын қадағалайды.

7.20. Барлық кәрхана, шөлкем хәм мәкемелер басшыларына, мүлк ийелерине ислеўшилер ушын ең кем мийнет дем алысы муғдары 18 жұмыс күнинен кем болмаслығын тәмийинлеў усыныс етиледи.

7.21. Жаңадан шөлкемлестирилип атырған жеке кәрханалар, фирмалар, қоспа кәрханалар хәм басқа мәмлекетлик емес секторлар системасы кәрханаларында кәсиплик аўқамлары шөлкемлерин дүзиў, олардағы хызметкерлерди кәсиплик аўқамларына ағзалыққа тартыў жұмысларын алып барады.

VII. РУЎХЫЙ-АҒАРТЫЎШЫЛЫҚ ЖУМЫСЛАРЫ, ДЕНЕ ТӘРБИЯСЫ ХӘМ СПОРТТЫ ҒАЛАБАЛАСТЫРЫЎ, ХЫЗМЕТКЕРЛЕР ХӘМ ОЛАРДЫҢ ШАҢАРАҚ АҒЗАЛАРЫН САЎАЛАНДЫРЫЎ

Министрлер Кеңеси:

8.1. Кәрхана, шөлкем хәм мәкемелердеги «Руўхый-ағартыўшылық ханалары»ның шөлкемлестирилиўине, оның талап дәрежесинде үскенелениўине, Өзбекистан Республикасы Президенти шығармалары, Ғарезсизлик жылларында басып шығарылған заманагөй әдебиятлар хәм плакат, баннерлер менен безелиўин тәмийинлеў илажларын белгилейди.

8.2. Мәмлекетимиз тәрәпинен әмелге асырылып атырған барлық салалардағы реформаларды кең жәмәтшиликке жеткериў мақсетинде барлық мийнет жәмәтлеринде «Мәнәўият саатлары»н шөлкемлестириў бойынша илажлар белгилеп бередиди.

8.3. “Өзбекистан Республикасында 2017-жылда жасларға байланыслы мәмлекет сиясатын әмелге асырыўға қаратылған ис-илажлары” Мәмлекетлик бағдарламасы тийкарында жаслар ортасында миллий қәдириятларды үгит-нәсиятлаў, оларды турмысқа таярлаў бойынша түрли илажлар, көрик-таңлаўлар, телекөрсетиўлер шөлкемлестириў бойынша илажлар белгилеп бередиди.

8.4. Халықтың дене тәрбиясы хәм спорт пенен шуғылланыўын, әсиресе жасларды спорт пенен шуғылланыўға тартыўды жеделлестиреди, жарыслар, ғалаба спорт хәм де саўаландырыў илажларын өткериўге жәрдем бередиди. Жасларды дене тәрбиясы хәм спорт пенен шуғылланыўын тәмийинлеў ушын мәхәлле пукаралар жыйынлары аймақларында

спорт майданшаларын шөлкемлестиріуі, бунын ушын жер майданын ажыратыуі бойынша дәстүрлер ислеп шығады хэм әмелге асырылыуын қадағалайды.

8.5. Балалардың жазғы дем алыуі орынларында дем алдырыуі жұмысларына жәрдем көрсетеди. Жаз мәусиминде балаларды дем алдырыуі орынларында хәкимликлер, «Мәхәлле» қоры, қәуендерлер қаржылары есабынан балаларды, олардан белгиленген муғдарда кем тәмийинленген шаңарақлар балаларын, соның ишинде «Мехрибанлық үйи»и балаларын бийпул сауаландырыуіды шөлкемлестиреди. (5-қосымша).

8.6. Халыққа хэм мийнеткешлерге тарийхый архитектуралық орынларды таныстырыуі хэм олар санасында тарийхый орынлар хәккында толық мағлыұматларды қәлиплестиріуі мақсетинде туризм кәрханаларының жұмысларын рауажландырады.

Палата:

8.7. Өзбекистан Республикасы Президенти сауғасы ушын өткерилетуғын «Гашаббус» көрик-таңлауының район хэм республикалық басқышларын өткерилиуін шөлкемлестиреди.

8.8. Мәмлекетимиз тәрәпинен әмелге асырылып атырған барлық салалардағы реформаларды кең жәмәәтшиликке жеткеріуі мақсетинде исбилерменлер арасында, мийнет жәмәәтлеринде «Мәнәуйят саатлары»н, сондай-ақ саламат турмыс тәрәзин үгит-нәсиятлау мақсетинде хәр қыйлы спорт жарысларын шөлкемлестиреди.

Кәсиплик аўқамлары:

8.9. Кәрхана, шөлкем хэм мәкемелерде мәдений-ағартыушылық, спорт жұмысларын рауажландырыуіды, хәр жылғы мәмлекетлик бағдарламалар шеңберинде кәсиплик аўқам органлары белгиленген тәртипте илажларды әмелге асырылыуын тәмийинлейди

8.10. Мәмлекетимиз тәрәпинен әмелге асырылып атырған барлық салалардағы реформаларды кең жәмәәтшиликке жеткеріуі мақсетинде тийисли кәнигелер менен «Мәнәуйят саатлары»н шөлкемлестиреди.

8.11. Туризмди рауажландырыуі мақсетинде хызметкерлер хэм халықтың түрли қатламларының тарийхый қалаларға саяхатларын шөлкемлестиреди.

8.12. Саламат турмыс тәрәзин үгит-нәсиятлау, сондай-ақ Мәмлекетлик бағдарламалар тийкарында хәр қыйлы спорт жарысларын шөлкемлестиреди.

8.13. «Мийнетти қорғау бойынша жәмәәтшилике қадағалауыды ең жақсы шөлкемлестиріуіши», «Ең үлгили басланғыш кәсиплик аўқамы шөлкеми», «Жылдың ең белсенди жас кәнигеси», «Ең жақсы жас исши кәсиби ийеси» көрик-таңлауларын шөлкемлестиреди.

8.14. Кәсиплик аўқамлары хэм социаллық қамсыздандырыуі бюджети қаржылары есабынан орнатылған тәртипте хызметкерлерди хэм олардың шаңарақ ағзаларын санаторийларда, перзентлерин жазғы дем алыуі орынларында жеңиллетилген рәуиште сауаландырылыуын тәмийинлейди.

8.15. Хызметкерлерди Өзбекистан кәсиплик аўқамлары Федерациясына қараслы санаторийларда сауаландырыуіды әмелге асырады. (6-қосымша)

VIII. Хаял-қызлар хэм жаслар ушын қосымша кепилликлер

Министрлер Кеңеси:

9.1. Халықаралық Мийнет Шөлкеминиң төмендеги:

«Зорлап ислетиуі хэм мәжбүрий мийнет хәккында»ғы 29-санлы;

«Тең әхмийетли мийнет ушын ерлер хэм хаял-қызларға тең мийнет хәкы төлеуі хәккында»ғы 100-санлы;

«Аналықты қорғау хәккында»ғы 103-санлы;

«Мәжбүрий мийнетти сапластырыуі хәккында»ғы 105-санлы;

«Мийнет хэм жұмыс түрлери саласында кемситиуілер хәккында»ғы 111-санлы;

«Жұмысқа қабыл етиуі ушын ең киши жас хәккында»ғы 138-санлы;

«Балалар мийнетиниң аўыр түрлерин қадаған етиуі хэм жоқ етиуіге байланыслы қыстауы илажлар хәккында»ғы 182-санлы Конвенцияларына әмел етиуі бойынша илажлар белгилейди.

9.2. Жәмәәтлик шәртнамаларда ҳаял-қызлар ҳәм жасларға жеңилликлер бериў, олар ушын рухый ҳәм материаллық қоллап-қуўатлаў илажларын қоллаў мәселелерин нәзерде тутыўшы, соның ишинде:

-ҳәмледарлық ҳәм туўыў дем алыслары күнин узайтыў;

-балалы ҳаялларға материаллық жәрдем көрсетиў ҳәм қысқартылған жұмыс ўақты орнатыў;

-18 жасқа шықпаған шахсларға, сондай-ақ кәсип-өнер колледжи питкериўшилерине мийнет мүнәсибетлери саласында қосымша жеңилликлер орнатыў;

-узақ мүддет пайдаланатуғын товарлар сатып алыў, үй-жай қурылысы, сондай-ақ әскерий хызмет резервиндеги хызметти өтеўге ҳақы төлеўи ушын жас хызметкерлерге пайызсыз ссудалар берилиўи бойынша илажлар белгилейди ҳәм қадағалайды.

9.3. Кәсип-өнер колледж ҳәм жоқары оқыў орынлары питкериўшилериниң жұмысқа жайластырылыўын тәмийинлейди.

Кәсиплик аўқамлары:

9.4. Хәр жылы жұмыс бериўшилер есабынан жәмәәтлик келисимлер ҳәм шәртнамалар арқалы белгиленген тәртипте кем тәмийинленген, көп балалы шаңарақларға, сондай-ақ кәсиплик аўқамлары тәрәпинен қәржы имканиятларынан келип шығып белгиленген нормалардан аспаған муғдарда материаллық жәрдем көрсетиледи.

9.5. Республика халқының, әсиресе жаслардың саламат күшли болып камалға келиўи ушын дене тәрбиясы ҳәм спорт жұмысларын раўажландырады.

9.6. Колледж питкериўшилериниң жұмысқа жайласыўын ҳәм жұмыс орынларында қонымлылығының қадағалаўын алып барады.

IX. СОЦИАЛЛЫҚ ПИКІРЛЕСИЎ ХӘМ СОЦИАЛЛЫҚ ШЕРИКЛИКТИ РАЎАЖЛАНДЫРЫЎ.

Министрлер Кеңеси:

10.1. Хәрәкеттеги нызамлар тийкарында кәсиплик аўқамлары ҳуқықларының сақланыўын, кәсиплик аўқамлары республикадағы кәрхана, шөлкем ҳәм мәкемелерде мийнет етип атырған ислеўшилердиң бирден-бир ўәкили сыпатында тән алыныўын тәмийинлейди.

10.2. Республикамызда хәрәкеттеги, бирақ кәсиплик аўқам шөлкемлери дүзилмеген, соның менен бирге экономиканың мәмлекетлик емес секторында жаңадан дүзиллип атырған хожалық жүргизиўши субъектлеринде ислеўшилердиң социаллық-экономикалық мәплерин ҳәм ҳуқықларын қорғаўды және де күшейттириў мақсетинде усы хожалық жүргизиўши субъектлерде кәсиплик аўқам шөлкемин дүзиў бойынша кәсиплик аўқамларына әмелий жәрдем бередиди.

10.3. Нызамларда белгиленген тәртипте кәрхана, шөлкем, мәкемелердеги хызметкерлердиң социаллық-экономикалық мәплери менен байланыслы органлар (коллегия, кеңеслер ҳ.т.б.) қурамына кәсиплик аўқамлары ўәкиллери киритилиўин тәмийинлейди.

10.4. Мийнет нызамшылығында белгиленгеннен басқа жағдайларда жұмыс бериўшилердиң басламасы тийкарында хызметкерлер менен мийнет шәртнамасын бийкар етиў ўақтында алдын-ала кәсиплик аўқам комитетиниң жазба түрдеги келисимсиз бийкар етилиўине жол қоймаслық шәртин сақлайды.

10.5. Министрлик, басқарма, комитет, кеңеслер, мәмлекетлик емес, коммерциялық емес шөлкемлер, хожалық субъектлериниң Халықаралық Мийнет Шөлкеминиң тийкарлаўшы конвенцияларына әмел етиўлерин қадағалап барады.

10.6. Халықаралық Мийнет Шөлкеминиң «Бирлеспелер еркинлиги ҳәм кәсиплик аўқамларына бирлесиў ҳуқықларын қорғаў ҳаққында» ғы 87-санлы Конвенциясына муўапық кәрхана, шөлкемлерде хызметкерлер ўәкиллериниң еркин жұмыс алып барыўи ушын шараятлар жаратылыўына көмеклеседи.

10.7. Киши бизнес субъектлеринде (шөлкемлеринде) социаллық-мийнет мүнәсибетлерин жәмәәтлик шәртнамалары тийкарында тәртипке салыў әмелиятын кеңейтиўге жәрдем бередиди.

10.8. Кешиктирүүге болмайтуугын социаллык-экономикалык машкалаларды додалау ушын республика көлеминде кәсиплик аўқамлары белсендилери хәм жумыс бериўшилердиң Хүкимет, министрликлер, мәкемелер ўәкиллери менен дөңгелек стол сәўбетлерин шөлкемлестириўге әмелий жәрдем береди.

Палата:

10.9. Экономика хәм социаллык саланы еркинлестириў, соның ишинде максимал дәрежеде қолайлы исбилерменлик орталығын қәлиплестириў бойынша реформаларды еле де тереңлестирилиўин тәмийинлеў, мәмлекетлик емес секторда мийнет етип атырған барлық мийнеткешлерди социаллык жақтан қорғау мақсетинде оларды толық мийнет мүнәсибетлери менен қамтып алыў ислерин шөлкемлестирип барады, исбилерменликти раўажландырады, палатаға ағза болған субъектлерде кәсиплик аўқамы шөлкемин дүзиўге әмелий жәрдем береди хәм жалланба жумысшылардың нызамлы мийнет хәм жәмәәтлик шәртнамалары тәрәпинен белгиленген хуқықларын сақлайды.

10.10. Саўда-санаат палатасынан дизимнен өткен исбилерменлик субъектлериниң дизимин хәр айда кәсиплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспесине берип барыў хәм саўда-санаат палатасына ағза исбилерменлик субъектлеринде кәсиплик аўқамлары шөлкемлерин дүзиўде кәсиплик аўқамлары шөлкемлери бирлеспесине жәрдем береди.

Кәсиплик аўқамлары:

10.11. Ислеўшилер хәм жумыс бериўшилердиң мийнетке байланыслы хуқықлары хәм социаллык-экономикалык мәплериниң қорғалыўын тәмийинлеў, жәмийетте социаллык татыўлық хәм турақлылықты сақлап турыў жумысларында социаллык шериклик принциплери арқалы бирге ислесиўди жолға қояды, хүкиметимиздиң социаллык-экономикалык саясатын қоллап-қуўатлайды.

10.12. Мәмлекетлик емес секторда жумыс ислеп атырған барлық мийнеткешлерди социаллык жақтан қорғау мақсетинде оларды кәсиплик аўқамға ағза қылыў арқалы толық мийнет мүнәсибетлери менен қамтып алыў жумысларын шөлкемлестиреди.

10.13. Барлық буўындағы кәсиплик аўқам шөлкемлери арқалы мийнет жәмәәтлеринде турақлы жағдайды сақлаўға бағдарланған илажларды әмелге асырады.

10.14. Кешиктирүүге болмайтуугын социаллык-экономикалык машкалаларды додалау ушын республика көлеминде кәсиплик аўқамлары белсендилери хәм жумыс бериўшилердиң Хүкимет, министрликлер мәкемелер ўәкиллери менен дөңгелек стол сәўбетлерин шөлкемлестиреди.

10.15. Бирде-бир сөйлесиўлер процессин енгизиў мақсетинде кәрхана, шөлкем хәм мәкемелерде жәмәәтлик шәртнамаларды қабыл етиў, оның жыл даўамында орынланыў жуўмақларын көрип шығыў жумысларын апрель айынан кешиктирмей әмелге асырыўды усыныс етеди.

Х. КЕЛИСИМДИ ӘМЕЛГЕ АСЫРЫҰ ХӘМ ОНЫҢ ХӘРЕКЕТ ЕТИҰ МҮДДЕТЛЕРИ

11.1. Усы Келисим тәрәплер қол қойысқан күннен баслап өз күшине киреди хәм жаңа келисим қабыл етилгенге шекем хәрәкет етеди.

11.2. Усы Келисимдеги мәселелерди шешиўде тәрәплердиң өз-ара мүнәсибетлери теңлик, исеним, социаллык шериклик принциплерине тийкарланады.

11.3. Тәрәплер усы Келисимди социаллык-экономикалык мәселелер бойынша өз-ара келисип саясат алып барыўдың улыўмалық принциплерин белгилеп бериўши социаллык шерикликтин тийкарғы хўжжети деп есаплайды хәм усы келисимге әмел етиў, оның бәрше шәртлерин орынлаў мәжбүриятларын өз миннетлемесине алады.

11.4. Тәрәплер Келисимниң айрым норматив халатлары тараўлық келисимлер хәм жәмәәтлик шәртнамаларға киргизиў арқалы әмелге асырылыўы лазым.

11.5. Усы Келисимге қол қойған хәр бир тәрәп оның мақсетлери турмысқа асырылыўы ушын өз ўәкилликлери шеңберинде жуўапкершиликти тән алады хәм пайда болыўы мүмкин болған машкалаларды биргеликте шешиў миннетлемесин алады.

11.6. Тәрепpler усы Келисимниң әмел етиў дәўиринде төмендегилерди зәрүр деп есаплайды:

- социаллық-мийнет мүнәсибетлериниң ең зәрүр мәселелери бойынша Тәрепplerдин мәплерине тийисли қарарлар қабыл етилиўи алдынан өз-ара мәсләхәтлесийлер өткерий;
- жылына кеминде бир рет Келисимниң орынланыў барысы хәм жуўмақларын қарап шығыў.

11.7. Келисимниң орынланыўи үстинен қадағалаў хәм оны әмелге асырыў процесслеринде пайда болатуғын мәселелерди шеший мақсетинде Министрлер Кеңеси, Палата хәм Кәсиплик аўқамлары ўәкиллеринен бирдей сандағы курамда турақлы хәрекет етиўши қоспа комиссия дүзиледи. Комиссияны тәрепplerдин келисимине тийкарланып Министрлер Кеңеси баслығының орынбасары басқарады. *(Комиссия ағзалары басқа жұмысқа өткенде, ямаса жұмыс орнын өзгерткенде, оның орынына келген адам комиссия ағзасы болып есапланады).*

11.8. Тәрепpler усы келисимниң хәрекет етиў мүддети даўамында республикада болып атырған социаллық-экономикалық өзгерислер хәккында өз-ара мағлыўмат алмасып турыў миннетлемесин алады.

11.9. Тәрепpler өз-ара келисий тийкарында усы Келисимниң хәрекет етиў дәўиринде, оған киргизилген миннетлемелердин орынланыўына тосқынлық жасамайтуғын қосымшалар хәм өзгерислер киргизийге хәкылы.

11.10. Келисимниң қосымшаларында келтирилген көрсеткишлер хәр бир жыл ушын өз алдына жобаластырылып хәм мақуллаанады.

11.11. Егер Келисимге қол қойған тәреп ўәкили басқа жұмысқа өткенде, ямаса жұмыс орнын өзгерткенде усы келисим өз күшин жойтпайды.

Келисим 2017-жылы ____ - апрельде Нөкис каласында қабыл етилди.

**Қарақалпақстан Республикасы
Министрлер Кеңесиниң Баслығы**

Қ.Сариев

**Өзбекистан Республикасы
Саўда-санаат палатасының
Қарақалпақстан Республикасы
басқармасының баслығы**

Х.Қайпназаров

**Өзбекистан кәсиплик
аўқамлары Федерациясының
Қарақалпақстан кәсиплик
аўқамлары шөлкемлери
бирлеспеси кеңеси баслығы**

У.Жалменов

Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңесі, Өзбекстан Республикасы Сауда-санаат Палатасының Қарақалпақстан Республикасы Басқармасы, Өзбекстан кәсіптік аўқамлары Федерациясының Қарақалпақстан кәсіптік аўқамлары шөлкемлері Бірлеспесі арасындағы 2017-2019-жыллар ушын дүзилген мийнет, социал-экономикалық мәселелер бойынша АЙМАҚЛЫҚ КЕЛИСИМ қосымшалары

1-қосымша

**Қарақалпақстан Республикасында социаллық объектлерди иске түсириў бойынша
2017-жыл ушын жобасы**

№	Қала хәм районлар	Кәсіп-өнер колледжлериниң реконструкциясы хәм капитал оңлаў		Улыўма билим беріў мектеплериниң реконструкциясы хәм капитал оңлаў		Үй-жай қурылысы (мың кв.м.)	Ишимлик суў тармақлары (км)	Газ тармақлары (км)
		бирлик	оқыўшы орын	бирлик	оқыўшы орын	Жәми	Жәми	
1	2	3	4	5	7			
1.	Нөкис қаласы	2		1		213,7	13,0	3,0
2.	Әмиўдәрья районы			6	380	60,7	11,7	2,0
3.	Беруний районы			1	784	51,8	8,6	1,5
4.	Қанлықөл районы					24,6	10,6	1,0
5.	Қараөзек районы			1		19,4	11,2	1,0
6.	Кегейли районы	1	60	3	1392	14,4	11,1	1,0
7.	Қоңырат районы			1		48,4	7,5	1,5
8.	Мойнақ районы					16,4	4,2	1,0
9.	Нөкис районы			4	515	58,5	20,6	1,0
10.	Тахтакөпир районы			2	40	4,8	1,4	1,0
11.	Төрткүл районы			2	390	52,2	16,8	1,5
12.	Хожели районы	1	60	1	780	71,2	23,9	1,5
13.	Шымбай районы	1	180	2	260	18,8	9,8	1,0
14.	Шоманай районы					11,5	7,4	1,0
15.	Елликқала районы	2		1	315	67,6	15,5	2,0
Республика бойынша		7	300	25	4856	734,0	173,4	21,0

А.Қайыпбергенов –министр орынбасары

А.Шамуратов -бөлим баслығы

Пуқараларды жұмыс пенен тәмийинлеудің 2017-жыл ушын жобасы

№	Қала хәм районлар	Жаңа жұмыс орынларын ашыў	Квота бойынша жұмысқа жайластырыў
1.	Нөкис қаласы	5359	506
2.	Әмиўдәря районы	3030	106
3.	Беруний районы	2962	160
4.	Қанлыкөл районы	2092	92
5.	Қараөзек районы	1949	105
6.	Кегейли районы	1910	94
7.	Қоңырат районы	3103	381
8.	Мойнақ районы	531	35
9.	Нөкис районы	1850	88
10.	Тахтакөпир районы	1607	106
11.	Төрткүл районы	3528	145
12.	Хожели районы	3382	205
13.	Шымбай районы	2678	146
14.	Шоманай районы	1193	62
15.	Елликқала районы	3494	166
	Республика бойынша:	38668	2397

Т.Ганиев – министр орынбасары

Қ.Дәулетов - бөлім баслығы

Қарақалпақстан Республикасы халқын социаллық жақтан қорғау мақсетінде жергиликли бюджеттен ажыратылатуғын қаржылардың 2017-жыл ушын жобасы (мың сўм)

№	Қала хәм районлар	2 жасқа шекем балалары бар ислемайтуғын аналарға таярланған напақалар	Кем тәмийинленген шаңарақларға материаллық жәрдем пулы	Жас өспирим балалары болған шаңарақларға берилетуғын напақалар	Өзгелер күтимине мүтәж жалғыз баслы қариялар ушын азық-аўқат сатып алыў	ЖӘМИ
1	2	3	5	7	9	11
1.	Нөкис қаласы	11 147 838	2 549 783	3 722 610	92 227	17 512 458
2.	Әмиўдәрья районы	7 447 556	1 023 554	3 574 296	114 148	12 159 554
3.	Беруний районы	7 388 254	1 110 146	3 650 192	70 020	12 218 612
4.	Қанлықөл районы	1 981 241	607 472	1 536 750	5 486	4 130 949
5.	Қараөзек районы	1 584 023	753 122	1 229 079	27 864	3 594 088
6.	Кегейли районы	2 092 761	1 183 416	1 897 618	34 197	5 207 992
7.	Қоңырат районы	4 142 630	1 101 266	1 005 066	13 932	6 262 894
8.	Мойнақ районы	1 139 064	465 373	595 513	17 907	2 217 857
9.	Нөкис районы	1 638 850	733 140	1 272 238	38 543	3 682 771
10.	Тахтакөпир районы	1 719 412	861 474	1 406 028	35 799	4 022 713
11.	Төрткүл районы	6 863 105	1 242 475	3 490 832	73 147	11 669 559
12.	Хожели районы	8 186 046	1 794 440	4 287 030	101 323	14 368 839
13.	Шымбай районы	4 695 005	1 300 202	3 448 484	36 022	9 479 713
14.	Шоманай районы	1 869 348	847 264	1 083 008	38 599	3 838 219
15.	Елликқала районы	5 486 829	812 626	3 399 387	62 060	9 760 902
	Республика бойынша	67 381 962	16 385 753	35 598 131	761 274	120 127 120

А.Убайдуллаев – министр орынбасары

Дж.Ибрагимов – жетекши экономист

Биринши класс оқыўшыларын оқыў қураллары менен хәм кем тәмийинленген шаңарақлар балаларын қысқы кийим-кеншек пенен тәмийинлеўдиң 2017-жыл ушын жобасы

№	Қала хәм районлар	1-класс оқыўшыларына оқыў қураллары (оқыўшы саны)	кем тәмийинленген шаңарақлар балаларын қысқы кийим-кеншек пенен тәмийинлеў (оқыўшы саны)		
			1-4- класс оқыўшыларына (оқыўшы саны)	5-9- класс оқыўшыларына (оқыўшы саны)	Жәми
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Нөкис қаласы	5434	1701	2036	3737
2.	Әмиўдәрья районы	4033	851	1320	2171
3.	Беруний районы	3654	1988	2172	4160
4.	Қанлыкөл районы	1069	337	415	752
5.	Қараөзек районы	936	433	466	899
6.	Кегейли районы	1650	697	891	1588
7.	Қоңырат районы	2635	1048	1179	2227
8.	Мойнақ районы	560	241	316	557
9.	Нөкис районы	1126	450	545	995
10.	Тахтакөпир районы	772	189	194	383
11.	Хожели районы	3641	1643	1977	3620
12.	Төрткүл районы	4819	1936	2316	4252
13.	Шымбай районы	2249	938	1118	2056
14.	Шоманай районы	810	289	347	636
15.	Елликқала районы	2922	1209	1508	2717
16.	Республ. бойсыныўдағы билимлендириў мәкемелери	809	278	422	700
Республика бойынша		37119	14228	17222	31450

Қ.Бектурдиев- ҚР Халық билимлендириў министри

И.Глеўмуратов-Диагностика орайы методисти

**Қарақалпақстан Республикасында жайласқан дем алыс орайларында
балаларды сағаландырыудың 2017- жылы жобасы**

№	Қала хэм районлар	2017-жылы дем алыс орайларында балаларды сағаландырыуды жобасы			
		Соннан:			
		1-7 класс оқыушылар саны	Кәсиплик аўқамлары Қаржылары есабынан сағаландырыуды жобасы	Жергиликли хәкимиятлар, «Мәхәлле» жәмийетлик қайыркөмлик қоры хәмде қәуендерлер қаржылары есабынан сағаландырыуды режеси	2017- жылға улыўма жоба
1	Нөкис қаласы	38435	425	825	1250
2	Амударья районы	28399		1140	1140
3	Беруний районы	25622		980	980
4	Қараөзек районы	5971		320	320
5	Қанлыкөл районы	6116		320	320
6	Кегейли районы	11083		420	420
7	Қоңырат районы	17613		700	700
8	Мойнақ районы	3757		240	240
9	Нөкис районы	7168		345	345
10	Тахтакөпир районы	4838		320	320
11	Төрткуль районы	28760	800	740	1540
12	Хожели районы	24924	625	700	1325
13	Шымбай районы	14517		500	500
14	Шоманай районы	5525		240	240
15	Елликқала районы	20483	1200	320	1520
БАРЛЫҒЫ:		243211	3050	8110	11160

М.Данияров - баслық орынбасары

Ж.Аяпов - бөлим меңгерушиси

Ислеушілерди саўаландырыўдың 2017-жыл ушын жобасы

№	Қала хэм районлар	Тараўлар									Жәми
		АСК	Халық билим. мәдения т	Ден саўлықты сақлаў	Мәмлекетлик мәкемелер	Саўда	Курылыс, автотранспорт, жол хожалығы	ЖӘГХ	Байланыс	Аэропорт	
		саны	саны	саны	саны	саны	саны	саны	саны	саны	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Нөкис к.	20	46	40	36	16	66	80	16	5	325
2.	Әмиўдәрья р.	18	26	8	3	5		2			62
3.	Беруний р.	12	21	9	2	4		3			51
4.	Қанлыкөл р.	11	16	5	6	4		3			45
5.	Қараөзек р.	10	17	4	6	4		2			43
6.	Кегейли р.	8	14	3	4	4		3			36
7.	Қоңырат р.	8	16	5	5	4		26			64
8.	Мойнақ р.	8	11	2	1	4		2			28
9.	Нөкис р.	7	18	3	5	4		2			39
10.	Тахтакөпир р.	7	16	4	6	4		3			40
11.	Төрткүл р.	15	20	9	6	7		3			60
12.	Хожели р.	20	22	7	7	4		16			76
13.	Шымбай р.	7	15	6	3	4		3			38
14.	Шоманай р.	7	16	5	3	4		2			37
15.	Елликқала р.	12	20	8	6	4		2			52
Республика бойынша		170	294	118	99	76	66	152	16	5	996

М.Данияров - баслық орынбасары

А.Турсымуратов - бөлим меңгеріушіси